Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų bendrai finansuojamas projektas
Nr. 09.2.1-ESFA-V-726-03-0001
„Skaitmeninio ugdymo turinio kūrimas ir diegimas“

Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendrųjų programų 38 priedas

MUZIKOS BENDROJI PROGRAMA

Bendrąją programą rengė:
Ingrida Bertulienė, dr. Arvydas Girdzijauskas, Vaiva Šaulienė, Ugnius Vaiginis, dr. Eirimas Velička

Turinys

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS 2
II SKYRIUS TIKSLAS IR UŽDAVINIAI 4
III SKYRIUS KOMPETENCIJŲ UGDYMAS 5
IV SKYRIUS PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI 7
19. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A) 7
20. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B) 7
21. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C) 7
22. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D) 8
V SKYRIUS MOKYMO(SI) TURINYS 16
23. Mokymo(si) turinys. 1–2 klasės: 16
24. Mokymo(si) turinys. 3–4 klasės: 17
25. Mokymo(si) turinys. 5–6 klasės: 18
26. Mokymo(si) turinys. 7–8 klasės: 19
27. Mokymo(si) turinys. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės: 21
28. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė: 22
29. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė: 23
VI SKYRIUS MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS 26
VII SKYRIUS MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ POŽYMIAI PAGAL PASIEKIMŲ SRITIS 28
39. Pasiekimų lygių požymių lentelėse raide ir skaičių junginiu (pavyzdžiui, A1.3) – žymima pasiekimų sritis (A), pirmas skaičius nurodo pasiekimą (1), o antras skaičius (3) – pasiekimų lygį. 28
40. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės: 28
41. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės: 30
42. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės: 33
43. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės: 36
44. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės: 39
45. Pasiekimų lygių požymiai. III–IV gimnazijos klasės: 42

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Muzika yra savita garsinio meno forma. Ją sudaro laike ir erdvėje sąmoningai dėstomi garsai bei jų struktūros, kuriuos kūrėjai, atlikėjai ir klausytojai suvokia kaip muziką. Vidiniu savo turiniu muzika mums atveria turtingą sociokultūrinių prasmių ir vertybių pasaulį. Šios prasmės ir vertybės yra kultūriškai įgyjamos muzikinio ugdymo procese.

2. Muzika yra universali žmogiškosios patirties ir kūrybos išraiška, savitas pasaulio pažinimo ir komunikavimo būdas. Ji svarbi kiekvienam asmeniui ir visuomenės nariui: atspindi individualių polinkių, poreikių, interesų įvairovę. Muzika pasižymi sociokultūrinių funkcijų įvairove ir yra būdinga visoms kultūrinėms bendrijoms. Savosios ir kitų kultūrų muzikos pažinimas atveria naujus patirties akiračius, padedančius orientuotis įvairialypiame dabarties ir praeities pasaulyje. Muzikavimas telkia bendruomenę ir yra veiksminga tradicijų, vertybių perdavimo priemonė.

3. Muzikavimas, muzikos pažinimas turi ir savaiminę, ir instrumentinę ugdomąją vertę. Šios veiklos formuoja mokinio savimonę ir stiprina savivertę, ugdo toleranciją, atveria ir plėtoja kultūrinės įvairovės supratimą. Muzikinė veikla mokiniams leidžia patirti muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, skatina pasitikėjimą savimi. Ji ugdo discipliną, didina motyvaciją, gerina emocinę pusiausvyrą. Muzikavimas daro teigiamą poveikį ugdytinių intelektui, jų akademiniams pasiekimams. Mokymas(is) groti instrumentais lavina smulkiąją motoriką ir aktyvina skirtingas smegenų sritis. Dainavimo praktika lavina mokinių klausą, balsą, išraiškos galimybes. Muzikavimas grupėje, kolektyvinis kūrybinių užduočių sprendimas lavina mokinių socialinius įgūdžius, ugdo empatiją.

4. Muzikos dalyko paskirtis – sukurti sąlygas ir galimybes mokiniams patirti muzikavimo džiaugsmą, plėtoti jų muzikinę estetinę patirtį, padėti pažinti kūrybines galias, atverti muzikinį kultūrinį horizontą. Nuoseklus ir sistemingas muzikinis ugdymas vyksta per įvairias muzikines veiklas, apimančias muzikavimą, muzikos kūrimą ir muzikos pažinimą bei vertinimą, muzikinės kultūros reiškinių, kontekstų ir sąsajų paiešką. Muzikos simbolių, muzikinės kalbos pažinimas suteikia mokiniams galimybes įvaldyti savitą universalą kalbą, leidžiančią komunikuoti muzikos pasaulyje, prasmingai ir sąmoningai dalyvauti muzikinio gyvenimo įvairovėje.

5. Pradinio ir pagrindinio ugdymo programose muzikos mokoma kaip atskiro dalyko. Įgyvendinant muzikos pažinimo, raiškos ir vertybių refleksijos veiklas ir ugdymo turinį, svarbu juos derinti su įvairių dalykų bendrosiomis programomis. Vidurinio ugdymo programos III–IV gimnazijos klasėse muzika yra pasirenkamasis dalykas.

5.1. 1–2 klasės. Puoselėjamas įgimtas vaikų muzikalumas, lavinami ikimokykliniame amžiuje įgyti muzikinės raiškos gebėjimai. Vyrauja aktyvi muzikinė veikla. Dainuodami drauge ir po vieną, vaikai mokosi derinti savo balsą prie kitų, skirti dainuojamąjį ir šnekamąjį balsą. Jie ugdosi elementarius instrumentinio muzikavimo, saugaus elgesio su instrumentais įgūdžius: mokosi groti melodiniais, ritminiais instrumentais, kūno perkusijos priemonėmis. Vaikai mokosi fiksuoti muzikos idėjas (piešiniu ar tinkamomis muzikos programėlėmis), susipažįsta su natų rašto pradmenimis ir elementais (simbolinė ar supaprastinta natų rašyba). Aktyviai muzikuodami, žaisdami muzikinius žaidimus ir klausydamiesi muzikos, vaikai susipažįsta su muzikos elementais ir muzikos kalbos savybėmis. Jie mokosi saugiai judėti pagal muziką, stebėti ir jausti vieni kitus, reaguoti į klasės draugų judesius. Klausydamiesi muzikos pavydžių, jie įgyja žinių apie muzikos kultūrą, mokosi muzikos įspūdį nusakyti žodžiu, perteikti judesiu ar piešiniu.

5.2. 3–4 klasės. Toliau plėtojama muzikavimo ir muzikinės kūrybos patirtis. Atsižvelgiant į išlavėjusias balso galimybes, vaikai skatinami rinktis skirtingo pobūdžio dainas, įvairesnį ir sudėtingesnį repertuarą. Ugdomi pradiniai ansamblinio muzikavimo įgūdžiai (dviem pulkais, pritarimas burdonu, sutartinės, kanonai). Melodiniu instrumentu (pvz., dūdele, klaviatūra) mokomasi groti nedidelės apimties melodijas. Ritmo instrumentai ir kūno perkusijos priemones naudojami kaip pritarimas dainoms. Drauge kurdami bei atlikdami įvairią muziką, mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti. Kurdami (improvizuodami, komponuodami, aranžuodami), atlikdami kitas užduotis, jie mokosi sąmoningai operuoti muzikinės kalbos elementais ir struktūromis (melodiniais ir ritmo dariniais, forma ir išraiška). Klausydamiesi muzikos pavyzdžių, juos nagrinėdami, mokiniai susipažįsta su klasikinės ir liaudies muzikos žanrų, formų įvairove, instrumentais; lietuvių ir kitų tautų, kultūrų muzika ir instrumentais (juos lygina); šiuolaikinės muzikinės kultūros reiškiniais.

5.3. 5–6 klasės. Mokiniai skatinami įvairiomis formomis muzikuoti (visa klase, grupelėmis ir solo; dainuoti *a cappella* ir su pritarimu), išmėginti grojimą melodiniais (išilginė fleita, virtuali klaviatūra), ritminiais, harmoniniais instrumentais (pasirinktinai: ukulelė, virtuali klaviatūra, Orfo instrumentai, kanklės, gitara). Siekiama ugdyti mokinių kūrybiškumą, artistiškumą. Klausymosi ir muzikavimo repertuaras padeda plėsti mokinių muzikinį kultūrinį horizontą: įtraukiami įvairių stilių, skirtingų žanrų ir kultūrų muzikos pavyzdžiai. Muzikuojant, kuriant, klausantis muzikos ir ją analizuojant, plėtojama mokinių muzikinės kalbos patirtis, turtinamas muzikinės kalbos žodynas, muzikos elementų ir struktūrų supratimas, apibendrinamos ir susisteminamos pradinėje mokykloje įgytos žinios. Per muzikinės kalbos elementų, struktūrų ir procesų pažinimą siekiama glaudesnių sąsajų su matematika ir lietuvių kalba (pvz., motyvas, frazė, sakinys; melodijos, ritmo simetrija, kombinatorika). Turtėjanti mokinių muzikinės kalbos patirtis, situatyviai naudojami ir aktualizuojami ritmavimo bei solfedžiavimo įgūdžiai, natų skaitymo pradmenys svarbūs tolesniems ugdymo koncentrams.

5.4. 7–8 klasės. Šiame koncentre daugiausia dėmesio skiriama paauglių muzikinės tapatybės paieškoms. Skatinamas populiariosios muzikos žanrų ir pasaulio muzikinių kultūrų įvairovės pažinimas. Muzikavimo repertuaras sudaromas taip, kad apimtų pramoginės ir populiariosios muzikos žanrų ir stilių įvairovę (ryškius ir meniškai vertingus skirtingų žanrų pavyzdžius) taip parodant įvairesnes ir platesnes kūrinių pasirinkimo galimybės. Akcentuotini vertybiniai pasirinkimo aspektai, muzikos svarba konstruojant savąją kultūrinę tapatybę, įtaka kasdienio gyvenimo kokybei. Mokiniai susipažįsta su populiariosios, džiazo, roko, elektroninės muzikos stilių įvairove, šios muzikos socialiniais kontekstais. Skatinama gilesnė pažintis ir su kitų tautų, kultūrų (subkultūrų), kitų žemynų muzika, pabrėžiamos sąsajos su geografija. Skatinamas susidomėjimas kitokia, nei moksleivis mėgsta, muzika, ugdoma pagarba kultūrų ir vertybių įvairovei, empatiškumas. Mokomasi šią muziką pažinti, nagrinėti ir lyginti kūrinius, vertinti remiantis argumentuotais kriterijais. Muzikavimo ir kūrybos praktika siejama su nagrinėjamų kultūrų muzikos pavyzdžiais ir stiliais. Plėtojamas muzikinės kalbos įvairovės ir stilistinio savitumo, muzikos socialinių funkcijų įvairovės supratimas.

5.5. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės. Siekiama ugdyti nuodugnesnį muzikos stilių supratimą, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą ir klausomos muzikos nagrinėjimą. Mokomasi atlikti įvairesnės sudėties skirtingų stilių ir žanrų vokalinę ir instrumentinę muziką; skatinama muzikuoti grupelėmis, dainuoti dviem ar daugiau balsų; mokomasi akomponuoti (pritarti burdonu, ostinato ar akordais). Mokiniai skatinami kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti) pagal nagrinėjamos muzikos pavyzdį ar ruošinį (kompoziciniai eskizai, aranžuotės, instrumentiniai pritarimai dainoms); mokomasi pasirinkti komponavimo būdus, strategijas ar technikas, siekiama atskleisti pasirinkto žanro supratimą, demonstruoti muzikinio stiliaus nuovoką. Klausantis muzikos pavyzdžių, juos nagrinėjant, siekiama ugdyti muzikos istorinio, kultūrinio ir socialinio konteksto supratimą. Aptariama muzikos socialinių ir kultūrinių funkcijų įvairovė (nagrinėjami būdingi pavyzdžiai), analizuojamos sąsajos bei analogijos su kitais menais, literatūra. Ieškoma glaudesnių prasminių muzikos ryšių su asmeniniu mokinių gyvenimu. Nagrinėjant istorinių stilistinių epochų muzikos pavyzdžius, gilinamas istorinio konteksto supratimas, pabrėžiamas ryšys su istorija. Išryškinamos istorinių muzikos stilių sąsajos su kultūros istorijos epochomis.

5.6. III gimnazijos klasė. Gilinami mokinių gebėjimai turimos muzikinės patirties pagrindu, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą, klausomos muzikos ir muzikinės kultūros reiškinių analizavimą. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, interesus ir gebėjimus. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuojama po vieną ir grupėmis, vienu ir/ar keliais balsais; praktikuojami įvairūs muzikiniai vaidmenys: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Atsižvelgiant į mokinių galimybes ugdymo turinys diferencijuojamas, individualizuojamas. Plėtojami mokinių gebėjimai kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti), generuoti muzikines idėjas, ieškoti kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, atskleidžiant savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, suvokiant kūrybos estetinę vertę. Ugdomi mokinių dalijimosi kūrybiniais pasiekimais gebėjimai. Analizuojant muziką, plėtojami gebėjimai įsigilinti ir kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, estetinį suvokimą, atsižvelgiant į socialinį, kultūrinį, istorinį kontekstą; siekiama ugdyti gebėjimą tyrinėti įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, įvertinant jos atliekamas funkcijas, poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi. Rengiami ir įgyvendinami muzikiniai / kultūriniai / tarpdalykiniai projektai. Nagrinėjant muzikinių kultūrų kontekstus ir jų jungtis, mokiniai vertina Lietuvos muzikinio gyvenimo raidą

ir jos aplinkybes, lygina su pasaulio tautų muzikinėmis tradicijomis, aptaria santykį su Europos ir pasaulio muzikine kūryba. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis.

5.7. IV gimnazijos klasė. Plėtojami ir gilinami mokinių gebėjimai turimos muzikinės patirties pagrindu, pasitelkiant muzikavimą, kūrybą, klausomos muzikos ir muzikinės kultūros reiškinių analizavimą. Didesnis dėmesys skiriamas pasaulio muzikos pavyzdžiams ir sąsajoms su mūsų tautine kultūra. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, interesus ir gebėjimus. Ugdymo turinys aktualizuojamas, diferencijuojamas, individualizuojamas atsižvelgiant į mokinių galimybes ir į ateities pasirinkimus. Tobulinami mokinių gebėjimai kurti (improvizuoti, aranžuoti, komponuoti), generuoti muzikines idėjas, ieškoti kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, puoselėjant savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, suvokiant kūrybos estetinę vertę. Išnaudojami mokinių dalijimosi kūrybiniais pasiekimais gebėjimai. Analizuojant muziką, gilinami mokinių gebėjimai kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, kūrinio giluminės prasmės atskleidimą, analizuojant muzikinės formos raidą gretinamuoju / lyginamuoju aspektu. Rengiami ir įgyvendinami muzikiniai / kultūriniai / tarpdalykiniai projektai, juos derinant su pasiruošimu muzikos egzaminui jį pasirinkusiems. Nagrinėjant muzikinių kultūrų kontekstus ir jų jungtis, mokiniai gilinasi į nacionalinių mažumų muziką, pasaulio muzikinių kultūrų pavyzdžius, juos lygina ir vertina santykyje su Lietuvos kultūra. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis.

6. Muzikos bendrąją programą sudaro muzikos ugdymo tikslas ir uždaviniai, dalyku ugdomų kompetencijų raiškos aprašas, pasiekimų sričių ir pasiekimų raidos aprašai, dalyko mokymo(si) turinys, pasiekimų lygių požymių aprašai ir pasiekimų vertinimas. Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo Muzikos bendrojoje programoje išskiriamos keturios esminės pasiekimų sritys: Muzikavimas (dainavimas, grojimas), Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas), Muzikos pažinimas ir vertinimas; Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys. Sritys viena kitą papildo ir siejasi tarpusavyje. Kiekvieno koncentro pasiekimai suformuluoti atsižvelgiant į mokinių raidos ir amžiaus tarpsnių ypatumus bei anksčiau įgytą mokymosi patirtį. Šios pasiekimų sritys reprezentuoja šias muzikinės veiklos rūšis: muzikos kūrimą, muzikos atlikimą, muzikos vertinimą, muzikos klausymąsi. Sritys viena kitą papildo ir siejasi tarpusavyje. Kiekvieno koncentro pasiekimai suformuluoti atsižvelgiant į mokinių raidos ir amžiaus tarpsnių ypatumus bei anksčiau įgytą mokymosi patirtį. Pasiekimai siejasi su atitinkamų klasių mokymosi turiniu. Pasiekimai siejasi su atitinkamų klasių mokymosi turiniu. Programoje aprašyti mokinių pasiekimai suprantami kaip žinių ir supratimo, gebėjimų ir nuostatų visuma. Tikimasi, kad jie bus pasiekti baigiant ugdymo programą. Kiekvienos pasiekimų srities pasiekimų raida atskleidžiama šešiuose ugdymo koncentruose (1–2 klasės, 3–4 klasės, 5–6 klasės, 7–8 klasės, 9–10 ir I–II gimnazijos klasės ir III–IV gimnazijos klasės). Muzikos bendrojoje programoje pateikiami skirtingiems mokinių amžiaus tarpsniams numatyti pasiekimai – mokymosi rezultatai. Mokymo(si) turinys nusako kontekstus, kuriuose ugdomi mokinių pasiekimai ir mokymo(si) kontekstų pasirinkimo galimybes laipsniškam žinių ir supratimo įgijimui, gebėjimų ir vertybinių nuostatų ugdymui. Pasiekimai aprašomi keturiais pasiekimų lygiais: slenkstinis (1), patenkinamas (2), pagrindinis (3) ir aukštesnysis (4). Kiekvienas pasiekimo lygio požymis nurodo mokinio rodomus rezultatus. Aprašomos svarbiausios į(si)vertinimui reikšmingos įgytos žinios ir supratimas, išugdyti gebėjimai ir vertybinės nuostatos.

II SKYRIUS
TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

7. Muzikos dalyko tikslas – ugdyti kūrybingą, savarankišką ir kritiškai mąstančią, muzikinei kultūrinei patirčiai atvirą ir empatišką asmenybę; puoselėti ugdytinių estetinę patirtį, sukurti sąlygas besimokantiems tapti sąmoningais muzikinės kultūros dalyviais ir kūrėjais; teikti besimokantiems muzikinio raštingumo ir bendrojo kultūrinio išprusimo pagrindus, laiduojančius muzikavimo ir muzikos pažinimo poreikį tolesniame gyvenime, siekti mokinių kultūrinės brandos, ugdyti jų muzikinį identitetą, estetinės patirties suvokimą skirtingose perspektyvose.

8. Pradinio ugdymo uždaviniai. Siekdami muzikos ugdymo tikslo mokiniai:

8.1. puoselėja savo įgimtą muzikalumą, ugdosi muzikavimo, kūrybos ir muzikos supratimo gebėjimus;

8.2. muzikuodami drauge ir po vieną susipažįsta su įvairiais vokaliniais ir instrumentiniais garso išgavimo būdais;

8.3. išbando įvairias muzikinės raiškos priemones, nagrinėja muzikinės kalbos savybes, įgyja muzikinio raštingumo pradmenis;

8.4. susipažįsta su muzikos reiškinių, muzikos žanrų ir formų įvairove, mokosi juos vertinti;

8.5. muzikos įspūdį ir patyrimą išreikškia įvairiais būdais: plastišku ir raiškiu judesiu, vizualiai (spalva ar linija), žodiniu apibūdinimu;

8.6. dalyvauja klasės ir mokyklos, šeimos ir bendruomenės muzikiniame gyvenime.

9. Pagrindinio ugdymo uždaviniai. Siekdami muzikos ugdymo tikslo mokiniai:

9.1. patiria muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, dalyvauja muzikos kūrimo, atlikimo, suvokimo procesuose, puoselėja bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus; įveikia muzikinius iššūkius, patiria savivertės augimą;

9.2. ugdo savo asmeninę bei kultūrinę tapatybę, sąmoningai ir argumentuotai renkasi atliekamą bei klausomą muziką;

9.3. per muzikavimo, kūrybos ir muzikos klausymosi praktiką plėtoja savo muzikinę patirtį; mokosi muzikos kalbos bei ugdo jos supratimą, pažįsta muzikos kūrimo principus ir procedūras, muzikines struktūras ir formas;

9.4. ugdo(si) gebėjimą kritiškai vertinti muzikinę kultūrą, atsižvelgia į meno kūrinių socialinį kultūrinį, istorinį kontekstą; pažįsta kūrinių žanrų ir stiliaus bruožus;

9.5. puoselėja pagarbą savo šalies muzikinės kultūros tradicijoms; plėtoja savo muzikinį kultūrinį horizontą, ugdosi pagarbą ir empatiškumą kitų kultūrų (subkultūrų) muzikai;

9.6. sąmoningai ir atsakingai dalyvauja klasės ir mokyklos, bendruomenės, šalies muzikiniame gyvenime.

10. Vidurinio ugdymo uždaviniai. Siekdami muzikos ugdymo tikslo mokiniai:

10.1. patiria muzikavimo džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą, dalyvauja muzikos kūrimo, atlikimo, suvokimo procesuose, plėtoja turimą patirtį ir gebėjimus, atskleidžia asmeninį savitumą ir asmenybės brandą;

10.2. puoselėja bendravimo ir bendradarbiavimo gebėjimus, dalinasi savo kūrybos ir atlikimo rezultatais, muzikinėmis patirtimis;

10.3. formuoja savo asmeninį bei kultūrinį identitetą, geba argumentuotai rinktis atliekamą bei klausomą ir analizuojamą muziką, reflektuoja estetinę patirtį, plečia savo muzikinį akiratį;

10.4. plėtoja gebėjimą įsigilinti ir kritiškai vertinti muzikinę kūrybą, atsižvelgia į socialinį kultūrinį, istorinį kontekstą;

10.5. puoselėja pagarbą savo šalies muzikinės kultūros tradicijoms; plėtoja savo muzikinį skonį pažindamas muzikinės kūrybos istorinę raidą ir dabarties reiškinius, savo veikla užtikrina kultūrinį tęstinumą;

10.6. pažįsta kitų kultūrų bei subkultūrų muziką, ugdosi pagarbą ir toleranciją;

10.7. sąmoningai ir atsakingai dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime.

III SKYRIUS
KOMPETENCIJŲ UGDYMAS

11. Įgyvendinant Muzikos bendrąją programą ugdomos šios kompetencijos: komunikavimo, kultūrinė, kūrybiškumo, pažinimo, pilietiškumo, skaitmeninė, socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos. Jos pateiktos pagal kompetencijos ugdymo intensyvumą Muzikos dalyku.

12. Pažinimo kompetencija. Per muzikos pamokas pažinimo kompetenciją mokiniai ugdosi įgydami muzikos žinių bei gebėjimų. Muzikuodami, kurdami muziką ir jos klausydamiesi, mokiniai atskleidžia savo gebėjimus ir juos tobulina, mokosi įveikti kylančius iššūkius, rasti tinkamus sprendimus, t.y. mokosi mokytis. Nagrinėdami muzikos kūrinius, muzikos kalbos elementus ir struktūras, ieškodami sąsajų su savo patirtimi jie mokosi suvokti ir vertinti muziką, plėtoja kritinio mąstymo gebėjimus. Muzikos pažinimas ir suvokimas –

savitas mąstymo būdas, skatinantis savižiną ir saviugdą. Nagrinėdami muzikos reiškinių įvairovę mokiniai įgyja gebėjimų suvokti muziką skirtinguose kontekstuose, atranda sąsajas ir jungtis.

13. Kūrybiškumo kompetencija. Muzikinis ugdymas neatsiejamas nuo kūrybiškumo visose muzikinėse veiklose: komponuojant, improvizuojant, aranžuojant, interpretuojant, pažįstant ir vertinant muziką bei muzikinius reiškinius. Per muzikos pamokas mokiniai skatinami pažinti ir tyrinėti, kelti klausimus ir vertinti savo kūrybines galimybes. Muzikinės kūrybos procesuose generuojamos ir įgyvendinamos idėjos, reflektuojamos kūrybinės patirtys. Mokiniai kūrybiškai interpretuoja ir vertina kuriamą, klausomą bei atliekamą muziką, jos kontekstus, kaupia muzikines patirtis. Muzikos pamokose mokiniai plėtoja spontaniškus ir racionalius kūrybinės raiškos ir mąstymo būdus, mokosi juos derinti. Muzikinės veiklos sudaro galimybes veikti savarankiškai, nebijoti rizikuoti ir klysti, lanksčiai naudoti kūrybos būdus ir priemones, panaudoti šiuos gebėjimus kitose gyvenimiškose situacijose. Kūrybiškumas taip pat ugdomas ir mokantis pristatyti bei dalintis savo pasiekimais (įprastu būdu ir naudodami IKT galimybes).

14. Kultūrinė kompetencija. Ji apima kultūrinį išprusimą (kultūrines žinias), kultūrinę raišką (gebėjimus ir įgūdžius) ir kultūrinį sąmoningumą (vertybines nuostatas). Per muzikos pamokas mokiniai mokosi vertinti muziką kaip svarbią savo bendruomenės, tautos ir žmonijos kultūros dalį, ugdosi muzikinės kultūros įvairovės supratimą. Susipažindami su muzikos reiškinių, žanrų, stilių, epochų ir kultūrų (subkultūrų) įvairove jie plečia savo muzikinį kultūrinį akiratį, ugdosi pozityvias nuostatas kitų kultūrų muzikos atžvilgiu, mokosi išvengti kultūrinių stereotipų, ugdosi empatiją. Dainuodami ir analizuodami liaudies muziką jie giliau susipažįsta su savo etnine kultūra, nagrinėdami ir atlikdami klasikinę ir šiuolaikinę muziką įgyja Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikinės kultūros raidos ir jungčių supratimą. Pagal galimybes mokiniai dalyvauja bendruomenės ir visuomenės kultūriniame gyvenime kaip atlikėjai, kūrėjai, klausytojai. Muzikos žinios ir muzikinė raiška formuoja mokinių vertybinę poziciją, turi įtakos jų elgesio būdui socialinėje ir kultūrinėje aplinkoje.

15. Socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos kompetencija. Drauge muzikuodami, diskutuodami, spręsdami kūrybines problemas, mokiniai mokosi bendrauti ir bendradarbiauti. Įvairiose muzikinėse veiklose (klausydami ir vertindami muziką, judėdami pagal muziką, bendraudami kūrybos ir atlikimo procese, diskutuodami) jie ugdosi empatijos gebėjimus, mokosi stebėti ir jausti vienas kitą (ugdomas *aš-ir-kitas* santykio supratimas). Pažintis su kitų kultūrų (subkultūrų) ir stilių muzika mokiniams atveria galimybę pažinti *kitą*, taip ugdytis empatiškumą ir toleranciją. Muzika svarbi ir kaip psichologinės savireguliacijos būdas (gilinamasi į muzikos sukeliamas emocijas ir būsenas, nagrinėjami pavyzdžiai, diskutuojama). Ypač svarbios muzikinėse veiklose išgyvenamos emocijos, patiriamos įveikiant mokinio jėgas atitinkančius muzikinius iššūkius, turinčios įtakos mokinių savižinai, asmenybės ūgčiai, sprendimų priėmimui ir savivertės augimui. Su šia kompetencija siejasi ir atskiros dalyko temos (pvz., triukšmo tarša ir akustinė higiena; muzika ir žalingų įpročių prevencija, kt.).

16. Komunikavimo kompetencija. Muzika yra neverbalinė garsinė komunikacija, vykstanti tarp muzikos kūrėjų, atlikėjų ir klausytojų, o muzikos kūriniai – tai įvairias prasmes turintys pranešimai. Kurdami muziką, improvizuodami mokiniai generuoja idėjas ir išreiškia jas įvairiomis muzikiniais garsais bei struktūromis, atitinkančiomis jų galimybes ir muzikinį identitetą. Atliekant muziką yra komunikuojama savo arba kito autoriaus sukurta muzikinė žinia, siekiant jos įtaigumo, dalinimosi džiaugsmo, pasitelkiant muzikos išraiškos priemones. Klausant muzikos mokiniai ją interpretuoja, suteikdami jai įvairias su asmenine patirtimi susijusias prasmes. Muzikinėse veiklose mokiniai komunikuoja ir žodiniu, ir neverbaliniu būdu (pvz., reaguoja į muziką, perteikia jos įspūdį kūno kalba, kitomis meno formomis). Mokiniai mokosi kurti suvokti ir vertinti muzikos priemonėmis komunikuojamus pranešimus, ugdosi muzikinį raštingumą, komunikacinius gebėjimus.

17. Pilietiškumo kompetencija. Muzikos pamokose pilietiškumo kompetencija ugdoma per pagarbą autorystei, savo ir kitų kultūrų bei subkultūrų muzikai, muzikos reikšmingumo visuomenės gyvenime suvokimą. Mokiniai mokosi suvokti ir paaiškinti muziką kaip simbolinę galią, telkiančią ir vienijančią bendruomenes ir visuomenę (pvz. tautinės giesmės, protesto muzika, „dainuojančioji revoliucija“ ir kt.). Mokomasi himnų, kitų svarbią simbolinę reikšmę įgijusių autorinių bei liaudies dainų. Atskleidžiama dainų švenčių tradicijos reikšmė tautinei savimonei ir kultūrai. Svarbi pažintis ir su Lietuvos tautinių bendrijų muzika (lenkų, baltarusių, rusų, žydų, karaimų), padedanti suvokti pilietinės visuomenės etninę įvairovę. Mokiniai mokosi suprasti ir pagrįsti autorinių bei gretutinių teisių reikšmę, etiško ir legalaus kūrinių ir jų įrašų panaudojimo svarbą. Jie bendruomeniškai ir atsakingai prisideda prie klasės, mokyklos renginių organizavimo, juose dalyvauja.

18. Skaitmeninė kompetencija. Mokinių skaitmeninės kompetencijos ugdymas gali apimti visas muzikinės veiklos rūšis: muzikos kūrimą, muzikavimą ir muzikos, muzikos reiškinių bei kultūrinių kontekstų pažinimą. Muzikuodami ir kurdami muziką, mokiniai mokosi valdyti ne tik realius, bet ir virtualius muzikos

instrumentus, kitus muzikavimo bei muzikos kūrimo įrankius. Pažintis su natų rašymo programomis mokiniams padeda mokytis natų rašto. Mokiniai savo muzikavimo ir kūrybos bandymus ar pavyzdžius gali skaitmeninti, skelbti internetinėje erdvėje. Tai darydami jie susipažįsta su kibernetinio saugumo principais ir autorinės etikos reikalavimais. Pažindami muzikos reiškinius ir kontekstus, jie mokosi ieškoti reikiamos garsinės, tekstinės, vaizdinės informacijos muzikos klausymosi platformose, socialiniuose tinkluose ir informacijos šaltiniuose, kritiškai ją vertinti ir naudoti. Skaitmeninių technologijų naudojimas gali prisidėti ugdant mokinių gebėjimą spręsti problemas, kritiškai mąstyti, ugdyti pažintinę, komunikacinę, kūrybiškumo, kultūrinę ir kitas kompetencijas.

IV SKYRIUS
PASIEKIMŲ SRITYS IR PASIEKIMAI

19. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)

19.1. Remiantis mokinių turima muzikavimo patirtimi, ugdytiniams siūloma rinktis muzikavimo repertuarą, atsižvelgiant į jų muzikinį skonį, prioritetus, muzikavimo gebėjimus ir įgūdžius. Pasirenkamas repertuaras turėtų atitikti ir vystyti mokinių gebėjimus, atlikimo techniką, sudarant galimybes muzikuoti po vieną ar ansamblyje. Mokiniai kuria ir įgyvendina atliekamo kūrinio interpretacijas, jas pristato, aptaria ir tobulina. Muzikos atlikimo tobulinimas atskleidžia mokinių skonį, stiliaus pojūtį, muzikinio identiteto savitumą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

19.1.1. Nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą. (A1).

19.1.2. Pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą (A2).

19.1.3. Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime.(A3).

20. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)

20.1. Muzikinė kūryba padeda mokiniams gyvai patirti ir suprasti, kaip yra kuriama muzika. Mokiniai susipažįsta su muzikinių idėjų generavimo, atrankos, konstravimo, fiksavimo procedūromis, jas išmėgina praktiškai, skatinant juos improvizuoti balsu ar instrumentais individualiai ir ansamblyje, remiantis individualiais improvizavimo įgūdžiais įgytais ankstesniais mokymosi metais. Užduočių atlikimas turėtų būti individualizuotas, atskleidžiantis individualius mokinių gebėjimus ir įgūdžius, skatinantis pajusti sėkmę ir tobulėti. Improvizuojama naudojant vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, nukreipiant mokinių pastangas tinkama linkme užduočių pagalba. Kūrybinės užduotys turėtų sietis su mokinių improvizacijos procese įgytais įgūdžiais ir gebėjimais. Mokiniai kuria (komponuoja, aranžuoja) individualiai arba bendradarbiaujant; generuoja meninę idėją ir ją įgyvendina įvairiais būdais ir technikomis. Šios srities pasiekimus nusako trys požymiai: gebėjimas improvizuoti muzikinius darinius, gebėjimas komponuoti taikant muzikinės kalbos elementus nei struktūras, gebėjimas pristatyti bei vertinti savo ar kitų kūrybą. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

20.1.1. Improvizuoja muzikinius darinius (B1).

20.1.2. Komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras (B2).

20.1.3. Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą (B3).

21. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)

21.1. Muzikos pažinimas ir vertinimas apima muzikos kūrinių klausymąsi ir jų nagrinėjimą įvairiais aspektais, asmeninio estetinio santykio su muzika suvokimu, kūrinių ir muzikos reiškinių (kūrinių, žanrų ir stilių, kultūrų ir subkultūrų, asmenybių) bei jų kontekstų (sociokultūrinių, istorinių) plėtojimą ir nagrinėjimą, aplinkos muzikinio gyvenimo stebėjimą ir sąsajas su mokinių asmenine patirtimi bei pasirinkimais. Muzikos pažinimas ją klausant, analizuojant ir vertinant papildo muzikavimo ir muzikos kūrybos veiklas asmeninio estetinio santykio su muzika suvokimu. Muzikos pažinimas ir vertinimas leidžia pažinti sukauptas istorijos bėgyje muzikinės kultūros vertybes, kurios yra būtinas kiekvieno asmens kultūros komponentas, išprususio muzikos klausytojo savastis. Muzikos kūrėjo – atlikėjo – klausytojo vaidmenų perpratimas įgalina įgyti visybišką muzikinę patirtį. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

21.1.1. Nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes (C1).

21.1.2. Kūrinio meninį įspūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis skirtingomis perspektyvomis, reflektuja savo estetinę patirtį (C2).

21.1.3. Tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integracines sąsajas, komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę. (C3).

22. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)

22.1. Šios srities pasiekimai apima Lietuvos ir pasaulio muzikinio kultūrinio konteksto pažinimą: muzikos reiškinių bei jų kontekstų (sociokultūrinių, istorinių) nagrinėjimą, savitumų analizę ir tarpusavio ryšių bei jungčių paiešką. Mokiniai skatinami stebėti muzikinį gyvenimą ir ieškoti sąsajų su asmenine patirtimi bei pasirinkimais. Muzikinė kultūra ir jos kontekstai bei jungtys suvokiami ir per mokinių dalyvavimą muzikiniame kultūriniame gyvenime. Šios pasiekimų srities mokinių pasiekimai:

22.1.1. Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros bruožus, raidos tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis (D1).

22.1.2. Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius (D2).

22.1.3. Dalyvauja muzikiniame-kultūriniame gyvenime ir vertina asmeninės patirties kontekste (D3).

23. Mokinių pasiekimų raida aprašoma pagal pasiekimų sritis, pateikiant mokinių pagrindinio lygio pasiekimus kas dvejus metus. Lentelėje raide (pavyzdžiui, A) žymima pasiekimų sritis, raide ir skaičiumi (pavyzdžiui, A1) žymimas tos pasiekimų srities pasiekimas.

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)						
Nagrinėja atliekamą kūrinį, aptaria jo interpretavimą (A1.)	Aptaria atliekamus kūrinius; parodo elementarų muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmo piešinys, melodijos kontūras) supratimą (A1.3.)	Apibūdina atliekamus kūrinius; parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) ir struktūrų supratimą (A1.3.)	Nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ir žanrų kūrinius. Paaiškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio sumanymui atskleisti (A1.3.)	Nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Paaiškina kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ir subkultūrų kūrinių interpretavimą (A1.3.)	Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1.3.)	Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siejant jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais (A1.3.)
Pristato, atlieka (vienas ar su kitais) pasirinktą kūrinį, vertina savo ir kitų atlikimą (A2.)	Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ritmingai, siekia intonuoti. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų. Paskatintas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.3.)	Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimą taikydami pasiūlytus kriterijus (A2.3.)	Pristato ir apibūdina kūrinio atlikimą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, atlieka pritarimo partijas (pvz., ostinato, burdonas ar akordai). Į(si)vertina atlikimo kokybę, taikydami	Pristato atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko tam tikros kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodami grupėje atlieka ritmines ar harmonines pritarimo partijas.	Pristato atliekamą kūrinį, nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje derinasi prie kitų, atlieka pasirinktą partiją ar pritarimą.	Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją kūrinyje. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę (instrumentinę) laisvę, taiko išraiškos priemones. Atlieka kūrinį įtaigiai, emocionaliai.

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
			aptartus kriterijus (A2.3.)	Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko susikrutus ir aptartus kriterijus (A2.3.)	Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti (A2.3.)	Įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais (A2.3.)
Dalyvauja muzikiniame ir kultūriniame gyvenime (A3.)	Atlieka sutartą (pasirinktą) vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose (A3.3.)	Dalyvauja įvairiuose kultūriniuose renginiuose: atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, stebėtojo ar kt.) (A3.3.)	Dalyvauja renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko) (A3.3.)	Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Teikia siūlymų. Atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko). Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)	Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ar užduotį. Renginių medžiagą talpina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą talpina virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)
2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja) (B)						
Improvizuoja muzikinius darinius (B1.)	Eksperimentuoja garsais, improvizuoja	Improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz.	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius	Improvizuoja ritminius, melodinius ar	Improvizuoja ritminius, melodinius ar	Improvizuoja plėtodamas muzikavimo

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
	elementarius muzikinius darinius pagal sąlygą (B1.3.)	dermę, ritmą). Sukuria nuotaiką pasirinkdamas priemones (B1.3.)	darinius pagal sąlygą. Sukuria nuotaiką naudodamas sutartas priemones (B1.3.)	harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą ar kt.) (B1.3.)	harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.3.)	įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas (B1.3.)
Komponuoja vienas ir su kitais, taikydamas muzikinės kalbos elementus ir struktūras (B2.)	Sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui, užfiksuoja simboliais ar supaprastinta notacija (B2.3.)	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja nesudėtingus kūrinius su aiškia pradžia ir pabaiga, juos užfiksuoja naudodami įprastinę ar simbolinę notaciją (B2.3.)	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinius, juos užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.3.)	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (pvz. akordų simboliais); įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3.)	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko tradicines ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3.)	Realizuoja ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikinės kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus (B2.3.)

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
Pristato ir vertina savo bei kitų kūrybą (B3.)	Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Įvardija savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina savo sumanymą, Įvertina kūrybą vadovaudamasis siūlomais kriterijais (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Apibūdina savo sumanymą. Įvardija pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą vadovaudamasis sutartais kriterijais (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pristato pasirinktu būdu pritaikydamas situacijai. Apibūdina sumanymą, pagrindžia pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą vadovaudamasis pasirinktais kriterijais, įvardija vertinimo argumentus (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į konteksto ir aplinkybių teikiamas galimybes. Paaiškina sumanymą, panaudotų priemonių tikslingumą, originalumą. Pagal sutartus kriterijus įvertina kūrybą, pagrindžia jos aktualumą ir vertingumą (B3.3.)	Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą (B3.3.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)						
Nagrinėja kūrinio muzikinės kalbos ir formos ypatybes (C1.)	Savais žodžiais nusako arba judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (C1.3.)	Savais žodžiais ir sąvokomis nusako klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes Pasirinktu būdu perteikia muzikos pobūdį, dinamikos ir tempo pokyčius (C1.3.)	Nusako įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos panašumus ir skirtumus (C1.3.)	Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria žanrui, stiliui, subkultūrai. Paaiškina, kaip naudojami muzikos elementai ir išraiškos priemonės. (C1.3.)	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui ar kultūrai. Nagrinėja ir palygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės atsiskleidžia įvairių	Pasitelkęs muzikos kalbos žinias tyrinėja ir nusako klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją (C1.3.)

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
					stilių ir kultūrų muzikoje (C1.3.)	
Kūrinio meninį įspūdį sieja su jo muzikinėmis savybėmis, skirtingomis suvokimo perspektyvomis, reflektuoja savo estetinę patirtį (C2.)	Dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką (C2.3.)	Apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis (C2.3.)	Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes. Kūrinių meninį įspūdį sieja su žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis (C2.3.)	Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptaria įspūdį iš skirtingų perspektyvų (C2.3.)	Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus (C2.3.)	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmines įžvalgas (C2.3.)
Tyrinėja muzikos kūrinio kontekstus, paskirtį, integracines sąsajas, komentuoja muzikinių stilių ir kultūrų įvairovę (C3.)	Nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą, įžvelgia ryšius su kitomis sritimis (C3.3.)	Nusako ir aptaria muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą nurodo sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Aptaria pasirinktų žymiausių kompozitorių kūrybą, ir jos kontekstus. Atranda, apibūdina ryšius su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Iš skirtingų perspektyvų palygina įvairių žanrų stilių ir subkultūrų muzikos reiškinius. Įžvelgia sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Įvertina ir palygina įvairių stilių, ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą (C3.3.)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)						
Apibūdina Lietuvos muzikinės kultūros bruožus, raidos	Aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją lietuvių liaudies tautosaką,	Pagal sutartus kriterijus apibūdina lietuvių liaudies ir Lietuvoje	Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų	Nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje	Analizuoja Lietuvos muzikinės kultūros reiškinius, reiškia nuomonę apie muzikos socialinių	Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
tendencijas, ieško sąsajų su kitomis kultūromis (D1.)	žaidimus, pateikia pavyzdžių. (D1.3.)	gyvenančių tautų muziką, (D1.3.)	muziką, atpažįsta liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.3.)	muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais. (D1.3.)	funkcijų įvairovę, jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę. (D1.3)	grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra (D1.3.)
Atpažįsta, lygina ir vertina pasaulio muzikinių kultūrų reiškinius (D2.)	Susipažįsta su pasaulio kultūrų įvairove, dalijasi mintimis apie kitų tautų muzikines tradicines vertybes (D2.3.)	Apibūdina kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžių panašumus ir skirtumus, aptaria kultūrinės įvairovės vertę. (D2.3.)	Išreiškia savo požiūrį į įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, kultūrinę įvairovę, diskutuoja dėl kultūrinės įvairovės vertės, supranta ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais (D2.3.)	Svarsto, dalijasi įžvalgomis apie įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, pagarbą kultūrinei įvairovei, įvardija kitų kultūrų muzikos bruožus, jų panašumus ir skirtumus (D2.3.)	Analizuoja pateiktus ar pasirinktus pasaulio muzikinių kultūrų reiškinių pavyzdžius, diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.3.)	Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius - juos atpažįsta, lygina ir vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją (D2.3.)
Dalyvauja muzikiniame – kultūriniame gyvenime ir jį vertina asmeninės patirties kontekste (D.3.)	Dalinasi įspūdžiais apie aplinkos muzikinį gyvenimą. Nusako savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką (D3.3.)	Pastebi ir nusako svarbius savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius. Apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius,	Įvardija ir apibūdina aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamiesi mokytojo siūlomais kriterijais. Įvardija ir pagrindžia savo muzikinius	Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius	Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius	Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine

Pasiekimas	Pasiekimų raida					
	1–2 klasės	3–4 klasės	5–6 klasės	7–8 klasės	9–10 ir I–II gimnazijos klasės	III-IV gimnazijos klasės
		žiūrovų/klausytojų elgesį muzikos renginiuose (D3.3.)	pasirinkimus bei pomėgius, diskutuoja apie žiūrovų / klausytojų elgesį muzikos renginiuose. (D3.3.)	pasirinkimus ir pomėgius (D3.3.)	pasirinkimus ir patirtį (D3.3.)	patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.3.)

V SKYRIUS
MOKYMO(SI) TURINYS

23. Mokymo(si) turinys. 1–2 klasės:

23.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

23.1.1. Smulkioji tautosaka. Mokomasi muzikinių žaidimų, pasakojimų. Aptariami sakytinės ir dainuojamosios tautosakos pavyzdžiai (paukščių ir gamtos garsų mėgdžiojimai, skaičiuotės ir greitakalbės, patarlės ir mįslės). Analizuojamos sąsajos su gamta ir gimtąja kalba.

23.1.2. Lietuvių liaudies dainos. Mokomasi lietuvių liaudies dainų (lopšinės, gyvūnijos apdainavimas, vaikų piemenų, kalendorinės, rateliai ir muzikiniai žaidimai, pasakų dainuojamieji intarpai). Dainuojant drauge ir po vieną, mokomasi taisyklingo kvėpavimo, derinti savo balsą prie kitų, atskirti dainuojamąjį ir šnekamąjį balsą.

23.1.3. Pasaulio dainos ir žaidimai. Klausydamiesi kitų tautų muzikos pavyzdžių mokiniai susipažįsta su pasaulio tautų (pvz., latvių, lenkų, estų) ar tolimesnių kultūrų (pvz., Afrika, Okeanija, Indija) dainomis ir žaidimais. Aptariama pasaulio kultūrų įvairovė.

23.1.4. Autorinės dainos. Skaitant ar deklamuojant eilėraštį mokiniai aptaria dainos literatūrinį tekstą, atpažįsta dainos melodiją, susipažįsta su muzikos instrumentais, kurių pagalba sustiprinamas kūrinio įspūdis, padedant atskleisti dainos nuotaiką.

23.1.5. Ritmo dariniai. Susipažįstama su mušamaisiais instrumentais, mokomasi taikyti kūno perkusiją. Praktikuojama su paprastais ritmo dariniais kartojant juos iš klausos, vėliau mokomasi juos pavaizduoti natose. Iš urbanistinių garsų mokomasi pasisemti kūrybinių idėjų.

23.1.6. Grojimo ir dainavimo pradmenys pasirinktu melodiniu instrumentu. Iš klausos ar iš natų mokomasi 2–3 gaidų motyvų ir melodijų (1 kl.), trumpų 4–6 gaidų melodijų (2 kl.). Puoselėjamas įgimtas vaikų muzikalumas, lavinami ikimokykliniame amžiuje įgyti muzikinės raiškos asmeniniai gebėjimai.

23.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

23.2.1. Ritmai ir melodinės struktūros. Per pateiktas kūrybinės užduotis su paprasčiausiais ritmais (pvz., ritmo dėlionės); ir melodinėmis struktūromis (pvz., melodinė simetrija, melodijos pritaikymas patarlei) analizuojami ritmai ir melodinės struktūros, bei mokomasi jas taikyti praktikoje.

23.2.2. Melodinė kombinatorika. Analizuojami paprasti melodinės kombinatorikos atvejai, bandoma juos taikyti praktikoje (pvz., žaidimai, dėlionės, įvairūs dariniai iš 3-jų skirtingų gaidų, klausimo-atsakymo motyvų simetrija).

23.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

23.3.1. Ilgi ir trumpi garsai. Aptariamas kūrinio pulsas ir ritmo piešinys; dariniai su ketvirtinėmis ir aštuntinėmis natomis, pauzėmis (žaidimai, improvizavimas, kūryba). Demonstruojami kūriniai, mokomasi atpažinti ir sutartais ženklais parodyti ilgus ir trumpus garsus.

23.3.2. Rankų ženklai. Susipažįstama su 2–4 gaidų junginiais (pvz., 1 kl. – sol-mi, re-mi-sol; 2 kl.– fa-mi-re-do): Mokomasi pamėgdžioti iš klausos, solfedžiuoti pagal rankų ženklus; susipažįstama su natų skaitymo elementais (naudojant supaprastintą natų rašybą ar simbolius).

23.3.3. Metro samprata. Mokamasi atpažinti dvejinius ir trejinius metrus (dvejiniai (pvz., 2/4; 4/4) ir trejiniai (pvz., 3/8; 3/4) metrai; pristatyti dirigavimo pradmenis (2-jų ir 3-jų dalių metro schemos).

23.3.4. Dinamika ir tempas. Aptariami dinamikos ir tempo kontrastai mokomasi atpažinti pokyčius klausant muzikinių pavyzdžių (garsiai – tyliai, lėtai – greitai). Mokomasi tai išreikšti kūno kalba.

23.3.5. Klauso ir aptaria skirtingų charakterių ir nuotaikų mokytojo pasiūlytus muzikos pavyzdžius. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką.

23.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys:

23.4.1. Gamtos ir žmogaus garsai. Mokosi palyginti muzikinius ir nemuzikinius garsus, išgirsti tylą ir triukšmą. Aptariama dainuojamoji lietuvių tautosaka, jos sąsajos su gamta, kalendorinių švenčių ir apeigų dainos, atskleidžiančios kryptingą poveikį asmenybės formavimuisi.

23.4.2. Tradicijos ir papročiai. Aptariamos lietuvių liaudies tradicijos ir papročiai, jų sąsajos su kasdienybės, buities ritualais. Per muzikos pavyzdžių klausymą, palyginama ir nagrinėjima liaudies

dainų paskirtis.

23.4.3. Muzikos instrumentų rūšys. Nagrinėjama muzikos instrumentų įvairovė, jų paskirtis (apeiginiai ir signaliniai instrumentai, šokių muzikos instrumentai, piemenų instrumentai ir kt.), susipažįstama su lietuvių liaudies instrumentais (pvz., kanklės, skudučiai, lamzdelis, birbynė, kleketai, skrabalai ir kt.).

23.4.4. Muzikos žanrai. Aptariama mus supanti muzika, pateikiami muzikos pavydžiai (liaudies, klasikinė, bažnytinė, populiari muzika). Įvardijami muzikos žanrai (daina, šokis, maršas).

23.4.5. Dainininkai ir muzikos instrumentai. Aptariamas balso ir instrumento santykis, analizuojamos kūrinių atlikimo galimybės (solo ir choras, ansamblis ir orkestras). Apibrėžiamas dirigento vaidmuo. Pateikiami žymiausi muzikos pavyzdžiai bei kūrėjai. Demonstruojami kitų tautų, kultūrų muzikos pavyzdžiai; apibūdinami būdingi kitų kultūrų muzikos instrumentai.

24. Mokymo(si) turinys. 3–4 klasės:

24.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

24.1.1. Liaudies dainos. Supažindinama su kalendoriniu švenčių ciklu, tradicijomis ir papročiais (kalendorinės dainos; rateliai ir šokiai); aptariama liaudies dainų žanrinė įvairovė (vaikų, apie gamtą, dainuojamosios pasakos, sutartinės, šeimos kt.).

24.1.2. Pasaulio dainos. Supažįstama su Lietuvos tautų (pvz., lenkų, karaimų), Europos ir kitų pasaulio kultūrų (pvz., japonų, turkų) dainų pavyzdžiais. Pristatomos įvairių žanrų autorinės dainos. Apibrėžiama intelektinės nuosavybės sąvoka.

24.1.3. Daugiabalsis dainavimas. Supažindinama su daugiabalsio dainavimo pradmenimis (burdonas, kanonas; sutartinė). Apibūdinamos Lietuvos liaudies dainų specifika pristatomos tradicijos ir papročiai.

24.1.4. Pritarimas dainai. Aptariami dainų pavyzdžiai, galimybės pritarti dainai naudojant kūno perkusiją ar ritminius instrumentus; naudojant ostinato, burdoną ar akordus (pvz., Orfo instrumentais, ukulėle, virtualia klaviatūra). Lavinami muzikinės raiškos asmeniniai gebėjimai.

24.1.5. Ansamblinio muzikavimo pradmenys. Mokomasi atlikti nesudėtingas melodijas (dūdele, klaviatūra, ksilofonu); Supažįstama su ansamblinio muzikavimo pradmenimis (burdonas, ostinato, sutartinė ar kanonas).

24.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

24.2.1. Įvairiais metodais mokomasi parodyti melodijos kryptį (kylanti, krintanti, šuolis); sudaryti 4–6 gaidų melodinius darinius, trumpas melodijas iki oktavos.

24.2.2. Ritminių struktūrų improvizavimas ir kūryba panaudojant kūno perkusiją, ritminius instrumentus.

24.2.3. Mokomasi komponuoti muzikines struktūras 2-jų dalių (AB) ir 3-jų dalių (ABA), rondo (ABACA), variacijų forma (sukurti, nupiešti, pavaizduoti judesiais).

24.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

24.3.1. Natos ir pauzės. Mokomasi pažinti natas ir pauzes bei jų jų užrašymo būdus. Analizuojama natos su tašku vertė, šešioliktinės natos, triolės, punktyrinis ritmas, ritmo piramidė nuo sveikosios ligi šešioliktinių, pauzės.

24.3.2. Muzikos raštas. (mėgdžiojimas, solfedžiuoti iš klausos ar iš natų); susipažįstama mažoru ir minoru, alteracijos ženklais (diezas, bemolis, bekaras).

24.3.3. Intervalai ir muzikiniai junginiai. Mokomasi atpažinti muzikinius intervalus, mažorą ir minorą, trigarsį (pažintis ir grojimas: pvz., ukulėle, klaviatūra, kanklėmis) ir jų paprastus junginius (pvz., F-C ar G7-C).

24.3.4. Muzikinio kūrinio forma. Apibūdinama muzikinio kūrinio 2-jų dalių (AB) ir 3-jų dalių (ABA) forma, rondo (ABACA), variacijos (išgirsti, nupiešti, sukurti, pavaizduoti judesiais). Mokomasi nusakyti klausomo kūrinio muzikinės kalbos ir struktūros savybes.

24.3.5. Muzikinės sąvokos. Aptariamos muzikinės sąvokos (*f, ff, p, pp, mf, crescendo, dimminuendo*); mokomasi pajausti muzikos tempus, susipažįstama su metronomu.

24.3.6. Klauso skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis.

24.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys:

24..4.1. Kalendorinis metų ratas ir muzika. Aptaria muzikos kūrinius metų laikų tematika, apibūdina ryškiausių kompozitorių kūrybą, nagrinėja ir atpažįsta kalendorines liaudies dainas, etnografinių regionų skirtumus. Aiškinamasi skaičiuočių, greitakalbių, patarlių, posakių, mįslių ir kitų trumpųjų pasakymų paskirtis, pasirenkama jų atlikimo formą.

24.4.2. Muzikos instrumentai. Susipažįstami ir palyginami Lietuvių liaudies ir jiems giminingi kitų tautų, kultūrų muzikos instrumentai (pvz., kanklės ir japonų koto; ragai ir pasaulio trimitai; lietuvių ir pasaulio skudučiai). Aptariami kultūriniai panašumai ir skirtumai.

24.4.3. Orkestrų rūšys. Nagrinėjami orkestrų panašumai ir skirtumai (liaudies, pučiamųjų, styginių); simfoninis orkestras ir jo instrumentų grupės (styginiai, pučiamieji, mušamieji). Analizuojami jų pokyčiai, kultūros raidos įtaka.

24.4.4. Chorų rūšys. Nagrinėjami balsų skirtumai, mokomasi juos pažinti (vyrų, moterų, mišrus), juos išvardinti (sopranai, altai, tenorai, bosai).

24.4.5. Atlikėjų sudėtys ir jų ypatumai (solo, duetas, tercetas, kvartetas). Apibūdinami ir išvardijami tradiciniai ansamlių pavyzdžiai. Įvardijamos ir įvertinamos žmogaus teisės, aptariama lygių galimybių jų tema.

24.4.6. Populiariosios muzikos rūšių įvairovė. Apibendrinama populiariosios muzikos žanro sąvoka. Diskutuojama apie pagarbų požiūrį į kultūrą, jos kūrėjus ir atlikėjus, asmenybes ir jų idėjas. Pateikiami ryškiausi muzikos pavyzdžiai (džiazas, rokas, elektronika).

25. Mokymo(si) turinys. 5–6 klasės:

25.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

25.1.1. Lietuvių liaudies dainos. Nagrinėjamos liaudies dainos (įv. žanrų), sutartinės; panaudodami smulkiosios tautosakos pavyzdžiai, analizuojama kaip šiandiena folkloras derinamas su kitų žanrų muzika. kaip tradicinei liaudies muzikai suteikiama naujų spalvų ir prasmių, nagrinėjami ir savais žodžiais apibūdinami papročiai per svarbiausias tautos šventes.

25.1.2. Europos tautų, kitų žemynų dainos. Susipažįstama su kitų tautų ir kultūrų dainų pavyzdžiais (pvz., latvių, lenkų, žydų, kt.). Aptariama kultūrų įvairovės, daugiakalbystės tema.

25.1.3. Įvairių žanrų populiarios muzikos pavyzdžiai. Susipažįstama su populiarios muzikos pavyzdžiais, jų kultūrinės raidos istorija. (pvz., kantri, bliuzo, rokentrolo, autorinės dainos ir kt.).

25.1.4. Populiarios klasikos pavyzdžiai ar ištraukos. Nagrinėjant įvairius muzikinius pavyzdžius, mokomasi pasidalinti savo žiniomis ir rasta informacija kaip naudojantis pažangiomis technologijomis padedačiom geriau suprasti muzikos kalbą, sužinoti kas yra meno produkcijos autorinė teisė, susipažinti su muzikos programine įranga.

25.1.5. Susipažįstama su klaviatūra ar kitais instrumentais, mokomasi žinias pritaikyti elementarioje praktikoje naudojant nesudėtingas akordų sekas (paprasti akordai, pvz., C, F, G).

25.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

25.2.1. Melodijos ir ritmo konstravimas. Nagrinėjant muzikinius pavyzdžius, pateikiamos kūrybinės užduotys su melodijos ar ritmo konstravimo užduotimis, simetrija, kombinatorika, ritmo stambinimu ar smulkinimu (aptariamos sąsajos su matematika).

25.2.2. Muzikinės struktūros. Mokomasi komponuoti muzikines struktūras, pvz.: klausimas-atsakymas; motyvas, frazė, sakinys (sąsajos su lietuvių kalba); paprastas muzikines formas (periodas, 2-jų ir 3-jų dalių rondo, variacijos).

25.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

25.3.1. Dermė ir melodija. Analizuojant muzikinius pavyzdžius mokomasi suprasti, kad muzika – tai menas, kuriame garsai išdėstyti tvarkingai, apgalvotai, kad dermė – tai garsų eilė, kurią kompozitorius pasirenka sumanyto kūrinio nuotaikai sukurti (mažoras, minoras, pentatonika, kt.); apibrėžiama kas yra gamos laipsniai ir intervalai; alteracijos ženklai (diezas, bemolis).

25.2.2. Melodija ir pritarimas. Aptariami įvairių tradicinių muzikinių faktūrų tipai (vienbalsumas, daugiabalsumas, polifonija, harmoninis pritarimas).

25.2.3. Ritmo piešinys ir metras. Per pateiktus muzikinius pavyzdžius su mokiniais aptariama ritmo piešinių įvairovė (paprastieji, mišrieji); Susipažįstama su įvairių žanrų ir kultūrų ritmais.

25.2.4. Muzikinės struktūros. Klausant muzikinių pavyzdžių mokomasi suprasti kaip formuojamos muzikinės struktūros pvz.: klausimas-atsakymas; motyvas, frazė, sakinys (sąsajos su

lietuvių kalba); paprastos muzikinės formos (periodas, 2-jų ir 3-jų dalių rondo, variacijos).

25.2.5. Aptaria pasirinktų (pasiūlytų) žymiausių kompozitorių kūrinius, ir jų kontekstus. Atranda, apibūdina ryšius su kitais menais ir mokomaisiais dalykais. Reflektuoja savo įspūdį.

25.3. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys:

25.3.1. Muzikos rūšys ir funkcijos. Nagrinėjami ir aptariami muzikos reiškiniai tradicinėje kultūroje, žmogaus ir gamtos sąsajos, pagarba kiekvienai gyvybei, gamtosauginės nuostatos, pateikiant muzikinius pavyzdžius (pvz. liaudies, apeiginė, populiarioji, akademinė, kinofilmų, taikomoji ir kt. muzika).

25.3.2. Lietuvių ir kitų Lietuvos tautų muzika. Susipažįstama su įvairių regionų tarmėmis, tautosaka, liaudies dainomis, instrumentine muzika ir šokiais. Palyginami regionai, apibūdinami svarbiausi jų skirtumai. (pvz., lenkų, žydų, karaimų); nagrinėjami liaudies muzikos atspindžiai kompozitorių kūryboje (pvz., M. K. Čiurlionio, J. Gruožio, J. Juzeliūno ar kt.).

25.3.3. Kalendorinis metų ratas. Analizuojamos šventinių laikotarpių dainos; sutartinių žanras ir atlikimo būdai. Diskutuojama apie tarmių tęstinumą, pateikiami tarmių puoselėjimo kitose šalyse pavyzdžiai. Aptariama ir palyginama metų švenčių muzika: Verbų ir Velykų, Kalėdų ir Naujų metų šventės.

25.3.4. Muzika ir gamta. Analizuojami programinės muzikos pavyzdžiai (pvz., M. K. Čiurlionis, N. Korsakovas, K. Debussy) ir absoliučioji (pvz., J. Haydnas, J. S. Bachas) muzika. Aiškinamasi sąsajos pavasario švenčių – parskrendančių paukščių, pavasario lygiadienio su žmonių gyvensena ir charakterių ypatumais, jų atspindžiai kompozitorių kūryboje.

25.3.5. Vakarų klasikinės muzikos formos. Nagrinėjama kokiais dalykais vadovaujantis kuriama muzikinė forma (pakartojimo, kontrasto arba varijavimo). Iliustruojama muzikiniais pavyzdžiais (pjesė, rondo, variacijos), lyginama su šiandienos kuriamos muzikos pavyzdžiais.

25.3.6. Europos ir pasaulio šokiai. Pristatomos ir apibūdinamos šokio rūšys – sceninis šokis bei socialinis šokis, palyginamos pagrindinės jų muzikos išraiškos priemonės, bei mokomasi jas suprasti (pvz., ispanų flamenco, airių stepas, Brazilijos samba, Indijos klasikinis).

25.3.7. Instrumentų rūšys ir klasifikavimas. Aiškinamasi kokiais metodais remiantis gali būti klasifikuojami muzikos (styginiai, aerofonai, saviskambiai, membraniniai, elektroakustiniai ir elektroniniai) instrumentai; Apibrėžiamas ir paaiškinamas pasaulio kultūrų poveikis muzikos instrumentų atsiradimui ir jų įvairovei (pvz., airių arfa, škotų dūdmaišis, suomių kantele, rusų balalaika).

25.3.8. Europos ir pasaulio orkestrai. Aiškinamasi kokiais kriterijais remiantis galima atpažinti orkestro tipą, aptariama orkestrų vystymosi raida (pvz., kamerinis, simfoninis, džiazo bigbendas, Indonezijos gamelanas, Tobago ir Trinidado plieno būgnų).

25.3.9. Sceninės muzikos žanrai. Aptariama kokiais principais vadovaujantis muzika skirstymoma į žanrus. Aptariamas sudėtingas procesas, kuriam poveikį daro kultūrinė aplinka, istorinis kontekstas, muzikos industrija ir pan (opera, baletas); operos dainininkų balsai; kitų kultūrų muzikinis teatras (pvz., kinų opera Kun Qu, indų Kathakali).

25.3.10. Mano muzika. Demonstruojami žymiausi vizualaus ir audialaus meno kūriniai („Mano grojaraštis“). Pristatomos ir komentuojamos pažangių technologijų ir inovacijų galimybės muzikos pažinimo srityje.

26. Mokymo(si) turinys. 7–8 klasės:

26.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

26.1.1. Pasaulio tautų muzika. Nagrinėjami įvairių tautų ir kultūrų, kitų žemynų muzikos pavyzdžiai jų gretinimas su lietuvių muzika (pvz., Afrikos, Lotynų Amerikos, Azijos, Okeanijos), Pristatomos, nagrinėjamos ir palyginamos pagrindinės jų išraiškos priemonės bei mokomasi jas atpažinti ir įvardinti.

26.1.2. Senoji muzika. Komentuojami šiam laikotarpiui būdingi savitumai muzikos ypatumai, demonstruojami žymiausi kūriniai (Senosios muzikos pavyzdžiai, tinkami muzikuoti (pvz., Antika – Sapho himnas Afroditei; viduramžiai – Guido Areco *Ut queant laxis*, ankstyvojo daugiabalsumo pavyzdžiai, kt.).

26.1.3. Populiarioji muzika. Aptariami populiariosios muzikos žanrų pavyzdžiai, apibrėžiamas, apibūdinamas ir komentuojamas socialinės ir ekonominės plėtros, aplinkos tvarumo, ekstremalių

situacijų temų poveikis įvairių rūšių menininkams bei jų kūrybai. (bliuzas, rokenrolas, folkrokas, regis, hiphopas), t. p. lietuvių autorių (pvz., T. Makačinas, V. Kerngis).

26.1.4. Ansamblis. Aptariama ansamblio sąvoka. Demostruojami ir išbandomi vokalinės, instrumentinės muzikos pavyzdžiai.

26.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

26.2.1. Pritarimas dainai. Diskutuojama apie galimybes pasirenkant ir pritaikant atlikimo / aranžavimo būdus (pvz., ostinato ir burdonas, būdinga akordų seka, antrasis balsas).

26.2.2. Muzikos komponavimo principai. Analizuojamos, apibrėžiamos ir komentuojamos raiškos formas išsidėsčiusias laike ir paremtas įvairiomis garsų ir pauzių struktūromis. Pateikiami įvairių formų muzikos kūrinių komponavimo principai (kartojimas, kontrastas, varijavimas, plėtojimas); dainos forma (AABA), bliuzo forma (12-os taktų).

26.2.3. Kompiuterinė muzika. Analizuojamos kompiuterinės muzikos komponavimo, miksavimo, redagavimo priemonės (virtuali klaviatūra, programėlės, mėgėjiškos programos); aptariami kūriniai, atskleidžiantys kryptingą poveikį asmenybės formavimuisi.

26.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

26.3.1. Dermės. Aptariama pasaulio muzikos dermių įvairovė (pvz., pentatonika, bliuzo dermė, kt.), šalia minėtų, natūralios raidos keliu susiklosčiusių dermių įvardijamos profesinėje muzikoje pačių kompozitorių sukurtos dirbtinės dermės, stengiantis į tai pažvelgti per mokymosi visą gyvenimą prizmę.

26.3.2. Pasaulio ritmų įvairovė. Analizuojama ritmo samprata – svarbi išraiškos priemonė, muzikos charakteriui išreikšti (pvz., Afrikos, Lotynų Amerikos, arabų ritmai, džiazo sinkopės ir svingas; paprastieji ir mišrieji metrai).

26.3.3. Rokas ir džiazas. Susipažįstama su roko ir džiazo harmonijos ypatumais (būdingos akordų sekos; pažintis su septakordu, nonakordu). Aptariami ir demonstruojami žymiausi kūriniai ir pristatomi jų kūrėjai.

26.3.4. Populiarios muzikos stiliai ir sociokultūriniai kontekstai. Apibrėžiamos, aptariamos ir komentuojamos žymiausios šio laikotarpio meno kryptys, nagrinėjami ryškiausi bruožai (ritmenbliuzas ir rokenrolas; fankas ir soulas, regis ir hiphopas); išskiriama protesto muzika ir kūrėjai (atlikėjai) (pvz., Miriam Makeba, Bob Marley, Peter Gabriel).

26.2.5. Džiazo muzikos ypatumai. Apibūdinami, nagrinėjami ir komentuojami pagrindiniai džiazo principai (svingavimas, harmonija, improvizacija) ir stiliai: pvz., klasikinis, bibopas, „vėsusis“, laisvasis. Įvardijamos ir įvertinamos to laikotarpio žmogaus teisės, lygios galimybės bei jų poveikis kūrybai.

26.3.6. Disko ir elektroninė šokių muzika. Apibūdinami elektroniniai instrumentai, nagrinėjamos ir komentuojamos kūrimo priemonės (DJ, ritmo mašinos, semplavimas ir garso kilpos).

26.3.7. Operetė, miuziklas, roko opera; lietuvių miuziklas ir roko opera. Apžvelgiamos ir reflektuojamos žanrų įvairovės, aplinkos tvarumo, ugdymo karjerai temos bei jų atspindys mene. (pvz., G. Kuprevičius, V. Ganelinas, K. Antanėlis).

26.3.8. Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptaria įspūdį iš skirtingų perspektyvų.

26.3.9. Iš skirtingų perspektyvų (atliekamų funkcijų, muzikos kalbos, kultūrinių) palygina įvairių žanrų stilių ir subkultūrų muzikos reiškinius. Įžvelgia sąsajas su kitais menais ir dalykais.

26.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys:

26.4.1. Nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais.).

26.4.2. Žemynų muzika. Pristatoma žemynų (Australija ir Okeanija, Afrika, Azija, Lotynų Amerika, Šiaurės Amerika.) kultūrų muzika. Įvardijami būdingiausi bruožai, specifiniai kultūriniai ypatumai ir įvertinamas globalizacijos poveikis.

26.4.3. Kitų kultūrų muzikos instrumentai. Supažindinama su kitų kultūrų muzikos instrumentais, jų sandara ir kilmės istorija. Klausomasi muzikos instrumentų įrašų fragmentų, atkreipiamas dėmesys į jų skambesį ir giminystę (pvz., Europos liutnė ir arabų ūdas, kinų pipa, japonų biva).

26.4.4. Antikinio pasaulio muzika. Analizuojami ir apibrėžiami pagrindiniai antikinio pasaulio

epochos laikotarpis. nagrinėjamos šio laikotarpio meno sąvokos (pvz., mūzos; kitara, lyra, aulas; Pitagoras ir muzikos intervalai; hegzametras, poetinės pėdos ir ritmika; teatras ir choras).

26.4.4. Viduramžių muzika. Analizuojami ir apibrėžiami pagrindiniai viduramžių epochos laikotarpio įpatumai, aptariamos ir išvardijamos jų susiformavimo priežastys, komentuojami būdingi bruožai, demonstruojami žymiausi meno kūriniai (grigališkasis choralas ir vienbalsumas); natų rašto pradžia; riterių muzika.

26.4.5. Lietuvių folkloro atspindžiai šiuolaikinėje džiazo, roko, elektroninėje muzikoje. Analizuojamos ir aptariamos netradiciškumo, provokacijos mene apraiškų priežastys, konceptualizmo, instaliacijų, videomedijų sintezės galimybės (pvz., V. Povilionienė ir P. Vyšniauskas, Atalyja, Žalvarinis).

26.4.6. Mokytojui rekomenduojama pasirinkti temas pagal mokinių galimybes.

27. Mokymo(si) turinys. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės:

27.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

27.1.1. Lietuvių liaudies, Europos ir pasaulio tautų dainos. Analizuojama lietuvių liaudies, Europos ir kitų pasaulio tautų liaudies kūryba. Mokomasi reiškti nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę. Pristatomos ir komentuojamos pažangių technologijų ir inovacijų galimybės meno pažinimo srityje.

27.1.2. Autorinė daina. Išsiskiriami autorinės dainos raidos etapai. Aptariamos ir apibrėžiamos autorinės dainos temos (satyrinė, protesto, meilės ir kitos). Analizuojamos ryškiausios laikmečio asmenybės bei dainoje įprasmintos svarbiausios vertybės, idealai ir idėjos.

27.1.3. Populiari klasika. Demonstruojami ir aptariami bei analizuojami originalūs ir/ar aranžuoti klasikinių kūrinių fragmentai; populiariosios klasikos pavyzdžiai;

27.1.4. Instrumentinė muzika. Apibrėžiami ir komentuojami instrumentinės muzikos ypatumai bei įtaka individualiai menininko savivokai. Demonstruojami ir aptariami žymiausi įvairių instrumentinės muzikos ir ansamblių pavyzdžiai, pristatomi jų kūrėjai.

27.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

27.2.1. Susipažįstama su modernios ir postmodernios muzikos komponavimo būdais ir technikomis (pvz., kombinatorika ir serija; sonoristika; intuityvi kompozicija, minimalistinė repeticija).

27.2.2. Bendradarbiaujant nedidelėmis grupėmis ir remiantis muzikos kalbos supratimu ir siekiant stiliaus išraiškos, bandoma pagal galimybes šiuos būdus ir technikas įprasminti kūrybiniame procese.

27.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

27.3.1. Mokomasi analizuoti muziką kaip garsinės raiškos formą, paremtą įvairiomis muzikinėmis struktūromis. Pristatomos, nagrinėjamos ir palyginamos pagrindinės išraiškos priemonės bei mokomasi jas suprasti. Apibrėžiamas ir paaiškinamas pasaulio kultūrų poveikis muzikos įvairovei ir jos vertei.

27.3.2. Akordai ir jų sekos. Analizuojami muzikos akordai ir jų sekos dažniausiai naudojami dainos pritarimui. (ritmo instrumentais, ukulele ar gitara, klaviatūra, kt.; būdingos akordų sekos: pvz., Dm-G7-C). Pristatomos ir komentuojamos pažangių technologijų ir inovacijų galimybės muzikos pažinimo srityje.

27.3.3. Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus.

27.3.4. Įvertina ir palygina įvairių stilių, ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais.

27.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys:

27.4.1. Muzika mūsų gyvenime. Parodomos ir nagrinėjamos virtualios Lietuvos ir žymiausios pasaulio koncertų, spektaklių scenos, virtualūs audio gidai, audio ekskursijos, virtualių koncertų platformos. Pristatoma ir analizuojama Lietuvos integrali muziejų informacinė sistema (LIMIS), leidžianti susipažinti su meno parodomis ar atskirais meno objektais (Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus: turai.limis.lt/ciurlionis-lt/).

27.4.2. Muzika ir psichologinė savireguliacija. Analizuojama kokią įtaka gali daryti muzika psichikai. Aptariami naturalūs savireguliacijos būdai (Mano muzikinis grojaraščio temos: muzika ir

meditacija; muzika vietoje kavos; muzika ir judesys).

27.4.3. Lietuvių folkloras. Analizuojama lietuvių muzikinio folkloro žanrinė ir funkcinė įvairovė; regionų ypatumai (Dzūkija, Aukštaitija, Suvalkija, Žemaitija, Mažoji Lietuva). Lietuvoje formavęsi specifiniai atskirų etnografinių regionų kultūriniai ypatumai, radę atgarsį to meto muzikos kūrėjų darbuose.

27.4.4. Folkloro atspindžiai XX a. muzikoje. Analizuojami būdingiausi bruožai susiformavimo priežastys, nagrinėjami ir aptariami pagrindiniai šio laikotarpio ypatumai, aptariami žymiausi muzikos kūrėjai ir jų darbai (pvz., J. Juzeliūnas, I. Stravinskis, B. Bartokas). Apibūdinamas ir interpretuojamas visuomenės ryšys su dabarties pilietinės visuomenės savikūra.

27.4.5. Moterys kompozitorės. Aptariama ir nagrinėjama lyčių lygybės, lygių galimybių tema. Analizuojamos ryškiausios asmenybės bei muzikos kūriniuose įprasmintos svarbiausios vertybės, idealai ir idėjos: (pvz., Sapfo, Hildegarda von Bingen, Mira Bai, G. Baciewicz); lietuvių moterys kompozitorės (pvz., K. Brunzaitė, O. Narbutaitė, R. Šerkšnytė).

27.4.6. Vakarų muzikos istorijos eskizai. Aptariami ir apibrėžiami istoriniai tarpsniai, muzikos ypatumų susiformavimo priežastys, stiliai (vid. amžiai, Renesansas, Barokas, Klasicizmas, Romantizmas), ryškiausios asmenybės, komentuojami šiam laikotarpiui būdingi savitumai ir demonstruojami žymiausi meno kūriniai.

27.4.7. Šiuolaikinė muzika. Analizuojami, tyrinėjami ir apibendrinami šio laikotarpio muzikos kūrybos ypatumai tiek Lietuvoje, tiek ir pasaulyje. Apžvelgiamos ir reflektuojamos kultūros įvairovės, aplinkos tvarumo, ugdymo karjerai, finansinio raštingumo temos bei jų atspindys XXI pradžios mene, pateikiami ryškiausi populiariosios, elektroninės, alternatyviosios (pvz., ambient, indie *rock*, *free jazz*) muzikos pavyzdžiai, interpretacinės galimybės (klasikos kūrinių šiuolaikinės transkripcijos: pvz., A. Vivaldi ar J. S. Bacho kūriniai, atliekami elektrinėmis gitaromis, sintezatoriumi) išskiriama kino filmų, teatro muzika (pvz., lietuviškas filmas, amerikiečių Holivudas, indų Bolivudas, kt.).

28. Mokymo(si) turinys. III gimnazijos klasė:

28.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

28.1.1. Lietuvių liaudies, kitų Europos tautų liaudies dainos ir instrumentinė muzika. Atlieka ir analizuoja lietuvių liaudies, Europos ir kitų pasaulio tautų etninę muziką. Praktikuoja įvairius muzikinius vaidmenis: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Aktualizuoja, pritaiko šiuolaikiniams poreikiams, meniškai įprasmina etninę muziką.

28.1.2. Klasikinių ir šiuolaikinių instrumentinių ir vokalinių kūrinių ar jų fragmentų, atitinkančių ir vystančių mokinių gebėjimus, atlikimas, muzikuojant po vieną ar ansamblyje. Mokiniai dalyvauja renkantis atliekamą repertuarą. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuoja po vieną ir grupėmis, vienu ir/ar keliais balsais. Nagrinėja atliekamų kūrinių natas/partitūras.

28.1.3. Mokinių polinkius atitinkantys populiariosios muzikos kūriniai. Sąmoningai renkasi repertuarą, pagrindžia savo pasirinkimus. Išbando įvairių atlikėjų sudėtis, formuoja asmeninį muzikinį įvaizdį. Naudoja kalbines ir nekalbines komunikavimo priemones atlikdami pasirinktus muzikinius kūrinius.

28.1.4. Atliekamo kūrinio interpretacijos kūrimas, aptarimas ir įgyvendinimas. Analizuoja atliekamų kūrinių formą, dramaturgiją, muzikos kalbos ir išraiškos priemones, klauso skirtingų pasirinkto kūrinio interpretacijų. Numato atliekamo kūrinio kulminaciją, tempo pokyčius, artikuliacijos priemones. Vokalinio kūrinio interpretacinį sumanymą grindžia literatūrinio teksto prasmine ir teksto analize.

28.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

28.2.1. Improvizavimo būdai. Improvizuoja balsu ar instrumentais individualiai ir ansamblyje, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, atskleidžia savo įgūdžius ir gebėjimus. Išbando įvairius improvizavimo būdus.

28.2.2. Meninė idėja ir jos įgyvendinimas. Kuria (komponuoja, aranžuoja) individualiai arba bendradarbiaujant; generuoja meninę idėją ir ją įgyvendina įvairiais būdais ir technikomis, atskleidžia savo įgūdžius ir gebėjimus. Kurdamas pritaiko muzikines žinias. Numato kūrybinio proceso eigą, ieško tinkamų kūrybinių sprendimų, koreguoja. Ieško kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės,

atskleidžia savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, suvokia kūrybos estetinę vertę.

28.2.3. Kūryba. Fiksuoja savo kūrybą (įrašo / užrašo / skaitmenina) ir ją pristato bei vertina. Dalinasi idėjomis, reflektuoja patirtį.

28.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

28.3.1. Estetinės patirties požymiai, grožio sampratos raida ir muzikos charakteringumas. Susipažįsta su estetinės patirties požymiais, juos pritaiko analizuojant muzikinius kūrinius. Aptaria grožio sampratos raidą, kritiškai vertina ir ugdosi muzikinį estetinį skonį. Tyrinėja įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, įvertina jos atliekamas funkcijas, poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi.

28.3.2. Žymiausi XX – XXI amžiaus muzikos kūrėjai ir jų kūryba kultūriniuose, socialiniuose ir istoriniuose kontekstuose; muzikos kūrėjo vaidmenys anksčiau ir dabar; muzikos pažinimas ir vertinimas šiuolaikiniame pasaulyje. Susipažįsta su XX-XXI amžiaus komponavimo principais, juos apibūdina, atranda panašumus ir skirtumus. Analizuoja muziką, įsigilina ir kritiškai vertina muzikinę kūrybą, muzikinės kultūros reiškinius, estetinį suvokimą, atsižvelgia į socialinį, kultūrinį, istorinį kontekstą.

28.3.3. Asmeninė analizuojamo muzikos kūrinio interpretacija ir prasmių paieška siejant su muzikos išraiškos priemonėmis ir kontekstais bei komunikavimas skirtingais būdais - recenzija, blogas, socialiniai tinklai ir kt. Apibūdina klausomo muzikos kūrinio ypatumus, įvardina panaudotus muzikinės kalbos elementus, ieško giluminių kūrinio prasmių, sieja su asmenine patirtimi. Nagrinėja muzikos atlikimo svarbą įvairioje aplinkoje ir įvairiu kontekstu. Pasirenka komunikavimo kanalus ir priemones, taiko komunikavimo strategijas pristatydamas analizuojamo kūrinio interpretaciją.

28.3.4. Kino filmų, spektaklių, kompiuterinių žaidimų muzika. Domisi ir pristato kino filmų, spektaklių, kompiuterinių žaidimų muziką, atranda dėsningumus. Apibūdina efektyviausias muzikines išraiškos priemones.

28.3.5. Šiuolaikinė populiarioji, elektroninė, alternatyvioji ir subkultūrų muzika. Aptaria šių stilių kilmę, raidą, klauso įvairių muzikinių pavyzdžių, juos lygina ir vertina. Rengia ir įgyvendina muzikinius / kultūrinius/ tarpdalykinius projektus.

28.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys:

28.4.1. Muzika mūsų gyvenime: paskirtis ir funkcijų įvairovė. Aptaria muzikos reikšmę visuomenei, sau. Diskutuoja apie muzikos funkcijų įvairovę. Aiškinasi kaip muzika veikia žmones, ar muzikinė patirtis keičia jų elgesį, kultūrą, charakterį.

28.4.2. Lietuvių etninė muzikinė kultūra (regionų muzika, muzikos žanrai, instrumentai ir kt.); jos paskirtis, tradicijų tąsa anksčiau ir dabar. Analizuoja lietuvių liaudies muziką ir įvairias jos funkcionavimo formas.

28.4.3. Lietuvių profesionalioji muzika. Ištakos ir raida istoriniame kontekste, stilistinė įvairovė. Klauso, analizuoja ir vertina lietuvių profesionaliąją muziką. Atranda santykį su savo šalies muzikine kultūra. Nusako Lietuvos muzikinio gyvenimo raidą ir jos aplinkybes.

28.4.4. Europos muzikinių kultūrų pažinimas, lyginimas ir vertinimas santykyje su Lietuvos kultūra. Gilina žinias apie Europos muzikines kultūras, lygina ir vertina Europos tautų muzikines tradicijas su Lietuvos kultūra.

28.4.5. Muzika ir kiti menai. Domisi šiuolaikinių sinkretinių menų įvairove. Gilinasi į muzikos meno sąsajas su kitais menais, nagrinėja tradicinius ir šiuolaikinius sintetinius žanrus.

28.4.6. Asmeninis dalyvavimas kultūriniame gyvenime ir dalijimasis patirtimi. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis.

29. Mokymo(si) turinys. IV gimnazijos klasė:

29.1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas):

29.1.1. Pasaulio tautų liaudies dainos ir/ar instrumentinė muzika. Atlieka ir analizuoja pasirinktą pasaulio tautų etninę muziką. Tobulina įvairius muzikinius vaidmenis: solisto, ansamblio dalyvio, akompaniatoriaus. Aktualizuoja, pritaiko šiuolaikiniams poreikiams, meniškai įprasmina etninę muziką.

29.1.2. Klasikinių ir šiuolaikinių instrumentinių ir vokalinių kūrinių ar jų fragmentų, atitinkančių mokinių gebėjimus ir skonį, atlikimas, muzikuojant po vieną ar ansamblyje, laikantis atlikimo kokybės

kriterijų. Mokiniai renkasi atliekamą repertuarą. Siekiama, kad repertuaras apimtų vokalinę ir instrumentinę muziką, stilių ir žanrų įvairovę; muzikuoja po vieną ir grupėmis, vienu ir/ar keliais balsais. Nagrinėja atliekamų kūrinių natas/partitūras. Atlikimo procese numato eigą, identifikuoja problemas, tobulina, siekia išbaigto rezultato, jį fiksuoja (skaitmeniniu būdu).

29.1.3. Mokinių polinkius ir sąmoningą pasirinkimą atspindintys populiariosios muzikos kūriniai. Sąmoningai renkasi repertuarą, pagrindžia savo pasirinkimus. Numato įvairių atlikėjų sudėtis, formuoja asmeninį muzikinį įvaizdį, demonstruoja stiliaus pojūtį. Naudoja kalbinines ir nekalbines komunikavimo priemones atlikdami pasirinktus muzikinius kūrinius.

29.1.4. Individualios atliekamo kūrinio interpretacijos kūrimas, apibūdinimas, įgyvendinimas ir vertinimas. Analizuoja atliekamų kūrinių formą, dramaturgiją, muzikos kalbos ir išraiškos priemones, klauso ir tyrinėja skirtingas pasirinkto kūrinio interpretacijas. Numato atliekamo kūrinio kulminaciją, tempo pokyčius, artikuliacijos priemones.Vokalinio kūrinio interpretacinį sumanymą grindžia literatūrinio teksto prasmine analize. Pagal sutartus kriterijus vertina savo ir kitų atliekamų kūrinių interpretacijas.

29.2. Muzikos kūryba (improvizuoja, komponuoja, aranžuoja):

29.2.1. Improvizacija. Improvizuoja balsu ar instrumentais, individualiai ir (ar) ansamblyje naudojant vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas, tobulina įgūdžius ir gebėjimus.

29.2.2. Meninė idėja ir jos realizacija. Kuria individualiai arba bendradarbiaudamas (komponuoja, aranžuoja), formuluoja meninę idėją ir ją realizuoja pasirinktu būdu ir technika, tobulina įgyvendinimo kokybę. Numato kūrybinio proceso eigą, ieško tinkamų kūrybinių sprendimų, koreguoja, siekia kokybiško rezultato. Ieško kūrybos ir jos atlikimo formų ir priemonių įvairovės, atskleidžia savo muzikinių gebėjimų ir interesų savitumą, suvokia ir pristato savo kūrybos estetinę, socialinę-kultūrinę vertę.

29.2.3. Kūryba ir IT technologijos. Kūrybą fiksuoja tradiciniais ir (ar) šiuolaikiniais būdais ir ją pristato bei vertina. Naudoja IT technologijas kūrybos pristatyme ir komunikavime.

29.3. Muzikos pažinimas ir vertinimas:

29.3.1. Kūrinio giluminės prasmės atskleidimas, jo analizavimas iš skirtingų perspektyvų. Tyrinėja įvairią muziką iš skirtingų perspektyvų, vertina poveikį klausytojui, sąsajas su įvairiomis gyvenimo sritimis, asmenine patirtimi.

29.3.2. Muzikinės formos raida gretinamuoju (lyginamuoju) aspektu (pvz., monodija viduramžių ir liaudies muzikoje; polifonija serijinėje ir renesanso muzikoje; performansas ir bažnytinė misterija; neoklasicizmo ir klasicizmo sąsajos bei skirtumai, konkrečioji muzika ir muzikinė simbolika ir kt.). Paaiškina, atpažįsta įvairias muzikines formas, pateikia pavyzdžių. Suvokia muzikinių formų raidos tendencijas, atranda panašumus ir skirtumus, lygina muzikinius pavyzdžius.

29.3.3. Asmeniniai muzikinių epochų ir reikšmingų nūdienos įvykių grojaraščiai. Domisi ir atranda asmeninį santykį su įvairių epochų bei šiuolaikine muzikine kūryba. Sudaro savo asmeninius grojaraščius, juos pristato ir dalinasi su kitais.

29.3.4. Muzikos atlikimo kokybės kriterijai, muzikos atlikėjų interpretacinės kūrybos vertinimas. Diskutuoja, kas lemia atlikimo kokybę, nustato atlikimo kokybės kriterijus. Klauso, lygina ir vertina atlikėjų interpretacijas.

29.4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys

29.4.1. Muzika mūsų gyvenime: paskirties ir funkcijų įvairovės sąsajos su asmenine patirtimi. Tyrinėja muzikos paskirtį ir funkcijų įvairovę, kelia probleminius klausimus. Atranda įvairių muzikos pavyzdžių, juos kritiškai vertina, sieja su asmenine patirtimi, pateikia įžvalgas.

29.4.2. Lietuvių muzikinės kultūros sąsajos su kitomis kultūromis: nacionalinių mažumų – žydų, rusų, lenkų, karaimų – muzika Lietuvoje. Gilina žinias apie Lietuvoje gyvenančių kitų tautų muziką, jos įvairovę bei įtaką Lietuvos muzikinei kultūrai. Analizuoja muzikinius pavyzdžius, tradicijas, juos lygina.

29.4.3. Etninė kultūra lietuvių ir užsienio šalių kompozitorių autorinėje kūryboje. Analizuoja ir klauso etninės kultūros raiškos atspindžių lietuvių ir užsienio šalių kompozitorių kūryboje. Tyrinėja, atranda ir pristato pačių atrastus muzikinius pavyzdžius, komentuoja, pateikia savo įžvalgas. Suvokia kaip etninė muzika veikia kūrėjus.

29.4.4. Pasaulio muzikinių kultūrų pažinimas, lyginimas ir vertinimas santykyje su Lietuvos

kultūra. Gilina žinias apie pasaulio muzikines kultūras, lygina ir vertina pasaulio tautų muzikines tradicijas su Lietuvos kultūra.

29.4.5. Asmeninis dalyvavimas kultūriniame gyvenime ir socialinių-kultūrinių patirčių reflektavimas. Dalyvauja muzikiniame kultūriniame gyvenime, jį apibūdina, reflektuoja asmenines ir socialines-kultūrines patirtis. Pristato savo kultūrines patirtis (portfolio).

VI SKYRIUS
MOKINIŲ PASIEKIMŲ VERTINIMAS

30. Vertinimas – viena svarbiausių ugdymo(si) proceso dedamųjų, reikšmingas mokymosi pažangą ir kokybę skatinantis bei užtikrinantis veiksnys. Jis leidžia mokytojui stebėti ir kaupti informaciją apie mokinių muzikinius pasiekimus, apibendrinti jų daromą pažangą, planuoti bei tobulinti tolesnį ugdymo(si) procesą ir turinį. Muzikos pamokose vertinami mokinių mokymosi procesas ir pasiekimai, o ne jų prigimtiniai muzikiniai gabumai. Per visą mokymosi laikotarpį taikomasis ugdomasis (formuojamasis) vertinimas, jis mokinius motyvuoja, skatina siekti aukštesnių pasiekimų, Mokymosi laikotarpio (klasės, trimestro, pusmečio ar pan.) pradžioje rekomenduojama taikyti diagnostinio vertinimo užduotis, kurios vėliau padės stebėti kiekvieno mokinio daromą pažangą.

32. Skyrelyje pateikiami keturių pasiekimų lygių požymiai: (1) – slenkstinis, (2) – patenkinamas, (3) – pagrindinis, (4) – aukštesnysis. Jie skatins mokinius siekti aukštesnių pasiekimų, padės į(si)vertinti jų mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą. Pasiekimų aprašai yra orientacinio ir rekomendacinio pobūdžio (negali būti nekintami ir griežtai privalomi); vertinant mokinių pasiekimus, derėtų jautriai atsižvelgti į klasės sudėtį (socialinė, etninė ir religinė, vaikai su specialiaisiais poreikiais), poreikių ir pomėgių įvairovę, individualius mokinių muzikinius gebėjimus ir pasirengimą (pvz., muzikos mokyklas, būrelius, kolektyvus lankantys ir nelankantys vaikai). Klasės bendruomenė skatinama kurti ir svarstyti sau tinkamus vertinimo kriterijus ir jų aprašus, taip ugdant kritinio mąstymo ir vertinimo gebėjimus. Pažymėtina, kad vertinamas ne mokinių muzikalumas, o jų žinios, įgūdžiai, gebėjimai įvairiose muzikinėse veiksenose - atlikimo, kūrybos, muzikos pažinimo ir kultūrinių kontekstų vertinimo. Todėl dėl veiklų įvairovės sėkmę gali patirti įvairių gabumų mokiniai.

33. Pasiekimų sričių aprašai skirti ne vien mokytojui vertinti, bet ir patiems mokiniams įsivertinti. Remdamiesi siūlomais (ar klasėje susikurtais ir apsvarstytais) aprašais, mokiniai mokosi taikyti vertinimo kirterijus, adekvačiai ir kritiškai vertinti savo žinias, pasiekimus bei kūrybinę veiklą, jautriai ir taktiškai, geranoriškai ir etiškai vertinti savo klasės draugus. Atsižvelgiant į muzikos dalyko pobūdį ir individualius vaikų gebėjimus, rekomenduojama vertinanti ne vien galutinį mokymosi rezultatą (žinios, atliktos užduotys ir muzikiniai pasiekimai) bet ir patį muzikos mokymosi, muzikavimo ir muzikinės kūrybos procesą. džiaugsmą ir kūrybinį pasitenkinimą. Tokia vertinimo nuostata skatina mokinių saviugdą ir mokymosi motyvaciją, padeda augti jų savimonei ir savivertei, leidžia patirti muzikavimo džiaugsmą.

34. Vertinimas yra nuolatinis mokinio pasiekimų, daromos pažangos ir kitos mokymosi patirties stebėjimo ir apibendrinimo procesas. Vertinant mokymosi rezultatus, svarbu nustatyti aiškius vertinimo kriterijus, atitinkančius Muzikos bendrojoje programoje įvardytus pasiekimus kiekvienam koncentrui. Remiantis vertinimo duomenimis numatoma tolimesnė mokymo(si) eiga, skatinant mokinio motyvaciją ir pažangą. Vertinama tai, ko mokiniai buvo mokomi. Pateikiant užduotis mokiniams, turėtų būti paaiškinama, ką reikia atlikti, kaip bus vertinamas darbas, ką reiškia užduotį atlikti gerai ir kokie yra vertinimo kriterijai. Vertinimas turi būti suvokiamas kaip būdas padėti mokiniui sėkmingai mokytis, tobulėti ir brėsti kaip asmenybei. Mokiniai mokomi reflektuoti ir įsivertinti mokymąsi, savo pasiekimus, geranoriškai ir reikliai vertinti kitų darbus. Pateikiant vertinimą pabrėžiamos ne klaidos ar nesėkmės, o tai, kokią pažangą padarė mokinys. Mokinių muzikinio ugdymo pasiekimai, jų vertinimas ir stebima pažanga tarpusavyje nelyginami.

35. Mokinio pasiekimai ir pažanga vertinami taikant formuojamąjį ir apibendrinamąjį vertinimą. Mokymosi laikotarpio (trimestro, pusmečio) pradžioje rekomenduojama taikyti diagnostinio vertinimo užduotis, kurios vėliau padės stebėti kiekvieno mokinio daromą pažangą. Pateikiami keturių lygių pasiekimų aprašai padės į(si)vertinti mokymosi pasiekimus ir daromą pažangą, baigus tam tikrą etapą, pamokų ciklą. Pasiekimų aprašai yra orientacinio ir rekomendacinio pobūdžio. Vertinant mokinių pasiekimus, derėtų jautriai atsižvelgti į klasės sudėtį įvairiais aspektais (socialiniu, etniniu, religiniu ir kt.), mokinių ugdymosi poreikių ir pomėgių įvairovę, individualius meninius gebėjimus ir kultūrinę patirtį.

36. Pradinio ugdymo programoje vertinimas turi atitikti pradinio ugdymo amžiaus tarpsnio

raidos ypatumus, bendrojoje programoje numatytus ugdymo uždavinius, siekiant skatinti vaikų susidomėjimą, muzikos pažinimo ir raiškos džiaugsmą. Mokant muzikos visame ugdymo procese taikomas formuojamasis vertinimas, mokinių pasiekimai aprašomi trumpais komentarais ir aprašais. Mokytojas turi padėti suprasti mokiniui, ko jis išmoko, o ko dar reikia pasimokyti. Pagal sutartus kriterijus mokiniai mokosi vertinti save ir vienas kitą.

37. Pagrindinio ugdymo programoje muzikos mokymosi pasiekimai vertinami pažymiais, daugiau dėmesio skiriant kaupiamajam vertinimui ir mokymosi pažangos įsivertinimui, skatinant mokinių saviugdą ir mokymosi motyvaciją, stiprinant jų savimonę ir savivertę. Apibendrinamasis vertinimas atliekamas ugdymo laikotarpio (pusmečių ar trimestrų), ugdymo programos, ciklo, temos pabaigoje. Mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per nustatytą ugdymo laikotarpį padarytą pažangą, orientuojantis į bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius. Baigiant pagrindinio ugdymo programą mokinių pasiekimų vertinimą sudaro pusmečių (trimestrų) pažymių ir baigiamojo darbo įvertinimų vidurkis.

38. Vidurinio ugdymo programą pasirenka skirtingų gebėjimų mokiniai. Todėl pradedant įgyvendinti programą tikslinga taikyti diagnostinį vertinimą, kuris skirtas išsiaiškinti mokinių žinių ir gebėjimų lygį. Pagal mokinių gebėjimų lygį, jų interesus ir muzikinį identitetą kartu su ugdytiniais koreguojamas ir tikslinamas programos turinys. Įgyvendinant programą rekomenduojama taikyti formuojamąjį vertinimą, kuris mokiniams padėtų suprasti savo mokymosi tikslus ir uždavinius, kryptingai tobulėti. Siekiama vertinti ne tik mokymosi rezultatą, bet ir mokinių pastangas ir daromą pažangą siekiant užsibrėžtų ugdymosi tikslų. Metų pabaigoje siūloma taikyti apibendrinamąjį vertinimą. Tikslinga vykdyti ilgalaikį mokinių pažangos stebėjimą, įtraukiant į vertinimo procesą ir pačius mokinius, skatinant įsivertinti daromą pažangą. IV gimnazijos klasėje, pasirinkus rengti muzikos brandos darbą, vertinant mokinių pasiekimus atsižvelgiama į brandos darbo rengimo reikalavimus.

VII SKYRIUS
MOKINIŲ PASIEKIMŲ LYGIŲ POŽYMIAI PAGAL PASIEKIMŲ SRITIS

39. Pasiekimų lygių požymių lentelėse raide ir skaičių junginiu (pavyzdžiui, A1.3) – žymima pasiekimų sritis (A), pirmas skaičius nurodo pasiekimą (1), o antras skaičius (3) – pasiekimų lygį.

40. Pasiekimų lygių požymiai. 1–2 klasės:

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Padedamas įvardija kai kuriuos atliekamo kūrinio bruožus (A1.1.)	Apibūdina atliekamą kūrinį; padedamas įvardija elementarias muzikinės kalbos ar priemones (A1.2.)	Aptaria atliekamą kūrinį; parodo elementarų muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmo piešinys, melodijos kontūras) supratimą (A1.3.)	Išsamiai aptaria atliekamą kūrinį; parodo muzikinės kalbos priemonių (pulsas ir metras, melodijos kontūras) supratimą; paaiškina klasės draugams (A1.4.)
Mokinių grupėje kūrinį atlieka pagal savo išgales (A2.1.)	Įvardija atliekamą kūrinį. Mokinių grupėje kūrinį atlieka ritmingai, demonstruoja intonavimo pradmenis. Padedamas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.2.)	Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ritmingai, demonstruoja intonavimo pradmenis. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų. Paskatintas įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.3.)	Pristato atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka ištraiškingai ritmingai, ir intonaciškai tiksliai. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, padeda klasės draugams. Savarankiškai įvardija muzikavimo sėkmes ir sunkumus (A2.4.)
Esant galimybei, dalyvauja muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje (A3.1.)	Pagal savo išgales dalyvauja muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje (A3.2.)	Atlieka sutartą (pasirinktą) vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje (A3.3.)	Aktyviai ir atsakingai atlieka sutartą (pasirinktą) vaidmenį muzikiniuose pasirodymuose artimoje aplinkoje, rodo iniciatyvą (A3.4.)
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Padedamas pakartoja elementarius melodinius ar ritminius darinius (B1.1.)	Iš klausos pakartoja elementarius melodinius ir ritminius darinius, mokosi improvizuoti (B1.2.)	Eksperimentuoja garsais, improvizuoja elementarius melodinius ir ritminius darinius (B1.3.)	Demonstruoja tikslingumą ir išradingumą improvizuodamas elementarius melodinius ir ritminius darinius (B1.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Padedamas mokosi kurti elementarius muzikinius darinius (B2.1.)	Padedamas kuria muzikinius darinius pagal sąlygą, mokosi juos fiksuoja piešiniu ar supaprastinta notacija (B2.2.)	Sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui, juos fiksuoja simboliais ar supaprastinta notacija (B2.3.)	Savarankiškai sukuria muzikinius darinius pagal sąlygą ar pasirinktam sumanymui. Savarankiškai fiksuoja piešiniu ar supaprastinta notacija (B2.4.)
Padedamas pristato kūrybos bandymus artimoje aplinkoje (B3.1.)	Artimoje apinkoje pristato kūrybos bandymus. Įvardija sumanymą (B3.2.)	Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Įvardija savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pasiūlytu būdu pristato artimoje aplinkoje. Įvardija ir paaiškina savo sumanymą. Išsako nuomonę apie kūrinį, ją pagrindžia (B3.4.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas įvardija kai kurias muzikos savybes. Mokosi reaguoti į muziką judesiu (C1.1.)	Įvardija kai kurias būdingas muzikos kūrinio savybes (pvz., temą ar dinamikos kontrastą). Mokinių grupėje judesiu reaguoja į muzikos kūrinio savybes (C1.2.)	Savais žodžiais nusako arba judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (C1.3.)	Taikliai įvardija ar išraiškingu judesiu perteikia klausomo kūrinio muzikines savybes (pvz., melodijos kryptį, ritmo pobūdį, dinamikos ar tempo kontrastus), taiko žinomas muzikos sąvokas (C1.4.)
Padedamas mokosi perteikti muzikos įspūdį verbalinėmis ar kitomis priemonėmis (pvz., piešiniu) (C2.1.)	Paskatintas dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Mokosi nusakyti kūrinio įspūdį, ar nuotaiką, ar išreikšti neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu) (C2.2.)	Dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką. Nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką (C2.3.)	Noriai dalijasi pastebėjimais apie klausomą ir atliekamą muziką: nusako muzikos kūrinio keliamą įspūdį, įvardija nuotaiką, arba kūrybiškai išreiškia neverbalinėmis priemonėmis (pvz., judesiu, piešiniu) (C2.4.)
Padedamas mokosi įvardyti kai kurių kūrinių paskirtį ar kontekstą (C3.1.)	Mokosi nusakyti muzikos paskirtį ar kontekstą, mokosi pastebėti ryšius su kitomis sritimis (C3.2.)	Nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą, įžvelgia ryšius su kitomis sritimis (C3.3.)	Nusako ir paaiškina muzikos kūrinio paskirtį ar socialinį kontekstą, įžvelgia ir paaiškina ryšį su kitomis sritims (pvz., tautosaka, šokis ir kt.) (C3.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją tautosaką, žaidimus (D1.1.)	Aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją tautosaką, žaidimus (D1.2.)	Aptaria lietuvių liaudies dainas, smulkiąją tautosaką, žaidimus, pateikia pavyzdžių (D1.3.)	Dalijasi mintimis apie etninės muzikos reikšmę, pateikia lietuvių liaudies dainų, smulkiosios tautosakos, žaidimų pavyzdžių. (D1.4.)
Mokytojo padedamas susipažįsta su pasaulio kultūrų muzikos pavyzdžiais (D2.1.)	Susipažįsta su pasaulio kultūrų muzikos pavyzdžiais, kitų tautų tradicinėmis muzikinėmis vertybėmis (D2.2.)	Susipažįsta su pasaulio kultūrų įvairove, dalijasi mintimis apie kitų tautų muzikines tradicines vertybes, (D2.3.)	Aptaria pasaulio kultūrų įvairovę, dalijasi mintimis apie kitų tautų muzikines tradicines vertybes, jų reikšmę, pateikia įvairių pavyzdžių. (D2.4.)
Mokytojo padedamas aptaria kitų pateiktus muzikinio gyvenimo pavyzdžius (D.3.1.)	Dalyvauja svarstant kitų pateiktus muzikinio gyvenimo pavyzdžius, svarsto apie savo muzikinius pomėgius (D.3.2.)	Dalinasi įspūdžiais apie aplinkos muzikinį gyvenimą. Nusako savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką (D3.3.)	Komentuoja aplinkos muzikinį gyvenimą, pateikia pavyzdžius, apibūdina savo muzikinius pomėgius, mėgstamą muziką (D.3.4.)

41. Pasiekimų lygių požymiai. 3–4 klasės:

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Atliekamą kūrinį apibūdina pagal savo išgales (Padedamas ar savarankiškai) (A1.1.)	Atpažįsta ir įvardija kai kurias atliekamo kūrinio išraiškos priemones (pvz., melodijos ar ritmo pobūdis, tempas ar dinamika) (A1.2.)	Apibūdina atliekamą kūrinį; parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) bei struktūrų supratimą (A1.3.)	Nuodugniai apibūdina atliekamą kūrinį; įvardija kūrinio muzikinės kalbos ypatumus (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika), vartoja žinomas muzikines sąvokas (A1.4.)
Pagal savo išgales kūrinį atlieka mokinių grupėje (A2.1.)	Įvardija atliekamą kūrinį. Muzikuodamas grupėje, atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko	Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą) ir išraiškingai. Muzikuodami	Pristato atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai (intonuoja, išlaiko ritmą), išraiškingai ir muzikaliai.

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
	ritmą) ir išraiškingai. Į(si)vertindamas atlikimą mokosi taikyti siūlomus kriterijus (A2.2.)	grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų. Į(si)vertina atlikimą taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.3.)	Muzikuodami grupėje vienu ar keliais balsais derinasi prie kitų, rodo iniciatyvą. Į(si)vertina atlikimą taikydamas pasiūlytus kriterijus, įvardija kas tobulintina (A2.4.)
Pagal savo išgales dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje (A3.1.)	Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį (A3.2.)	Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, pranešėjo ar kt.) (A3.3.)	Dalyvauja kultūriniuose renginiuose pažįstamoje aplinkoje: aktyviai ir atsakingai atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, pranešėjo ar kt.) (A3.4.)
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Iš klausos kartoja elementarius melodinius ir ritminius darinius, parodo pastangą improvizuoti (B1.1.)	Padedamas improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz., dermę ar metrą) (B1.2.)	Improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz., dermę ar metrą). Pasirenka priemones nuotaikai sukurti (B1.3.)	Sklandžiai improvizuoja muzikinius darinius pagal sąlygą (pvz. dermę, metrą). Tikslingai taiko priemones nuotaikai sukurti (B1.4.)
Pagal išgales dalyvauja mokinių grupėje komponuojant nesudėtingą kūrinį (B2.1.)	Padedamas komponuoja nesudėtingą kūrinį ar fragmentą. Mokosi jį fiksuoti įprastine ar simboline notacija (B2.2.)	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Grupėje sukomponuoja nesudėtingą kūrinį su aiškia pradžia ir pabaiga, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.3.)	Tikslingai atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įbyvendinti. Svarankiškai sukomponuoja nesudėtingą kūrinį su aiškia pradžia ir pabaiga, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; paaiškina, teikia pagabą kitiems (B2.4.)
Padedamas pažįstamoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus ar fragmentus (B3.1.)	Pažįstamoje aplinkoje pristato kūrybos bandymus ar fragmentus. Įvardija ar apibūdina sumanymą (B3.2.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina savo sumanymą. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pažįstamoje aplinkoje. Paaiškina ir pagrindžia savo sumanymą. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus; įvardina, ką galima padobulinti (B3.4.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas įvardija kai kurias ryškiausias muzikos savybes.	Atpažįsta ir įvardija kai kurias būdingiausias klausomo kūrinio	Savais žodžiais ir sąvokomis nusako klausomo kūrinio muzikinės kalbos	Savarankiškai nusako ir paaiškina klausomo kūrinio muzikinės kalbos

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Reaguoja į muzikos savybes pasirinktu būdu (C1.1.)	muzikinės kalbos ir struktūros savybes. Padedamas perteikia muzikos pobūdį pasirinktu būdu (C1.2.)	ir struktūros savybes. Pasirinktu būdu perteikia muzikos pobūdį, dinamikos ar tempo pokyčius (C1.3.)	ir struktūros; vartoja žinomas muzikos sąvokas, jas paaiškina. Pasirinktu būdu išraišingai perteikia muzikos pobūdį, parodo dinamikos ir tempo pokyčius (C1.4.)
Padedamas nusako muzikos įspūdį žodžiais ar perteikia neverbaliniu būdu (pvz., piešiniu) (C2.1.)	Apibūdina ryškiausius muzikos kūrinių bruožus. Įspūdį mokosi sieti su muzikinės išraiškos priemonėmis (C2.2.)	Apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis (C2.3.)	Savarankiškai apibūdina skirtingo pobūdžio muzikos kūrinių bruožus, juos palygina. Patirtą įspūdį sieja su muzikinėmis išraiškos priemonėmis (C2.4.)
Padedamas nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą (C3.1.)	Nusako muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą, pastebi ryšius su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.2.)	Nusako ir aptaria muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą nurodo sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Taikliai nusako ir išsamiai paaiškina muzikos kūrinių paskirtį ar kontekstą. Nurodo ir paaiškina sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais. (C3.4.)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas bando apibūdinti lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muzikos pavyzdžius. (D1.1.)	Dalyvauja apibūdinant lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muzikos pavyzdžius. (D1.2.)	Pagal sutartus kriterijus apibūdina lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką. (D1.3.)	Lygina lietuvių liaudies ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, atranda panašumus ir skirtumus. (D1.4.)
Mokytojo padedamas bando apibūdinti kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžius (D2.1.)	Dalyvauja apibūdinant kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžius (D2.2.)	Apibūdina kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžių panašumus ir skirtumus, aptaria kultūrinės įvairovės vertę. (D2.3.)	Komentuoja ir lygina kitų tautų muzikinių tradicijų ir papročių pavyzdžius, diskutuoja apie kultūrinės įvairovės vertę. (D2.4.)
Fragmentiškai nusako savo bendruomenės renginių įvairovę, kai kuriuos aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius. (D.3.1.)	Nurodo savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius ir objektus, aptaria žiūrovų/klausytojų elgesį muzikos renginiuose (D.3.2.)	Pastebi ir nusako svarbius savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius. Apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius, žiūrovų/klausytojų elgesį muzikos renginiuose (D3.3.)	Dalyvauja įvairioje kultūrinėje veikloje, aptaria savo bendruomenės ir aplinkos muzikinius įvykius bei reiškinius, apibūdina savo mėgstamą muziką, muzikinius pomėgius, įvertina žiūrovų/klausytojų elgesį muzikos renginiuose. (D.3.4.)

42. Pasiekimų lygių požymiai. 5–6 klasės:

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Glaustai apibūdina atliekamą kūrinį, įvadija kelis svarbiausius jo bruožus (A1.1.)	Apibūdina atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius. Parodo muzikos kalbos ir išraiškos priemonių (pvz., ritmas ir metras, melodija ir dermė, dinamika) bei struktūrų supratimą (A1.2.)	Nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius. Paaiškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz. ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio pobūdžiui atskleisti (A1.3.)	Savarankiškai nagrinėja atliekamus skirtingo pobūdžio ar žanrų kūrinius, juos palygina. Išsamiai paaiškina, kaip muzikinės kalbos ir išraiškos priemonės (pvz. ritmas ir metras, melodija ir dermė, harmonija, dinamika) ir struktūros naudojami kūrinio pobūdžiui atskleisti (A1.4.)
Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų (A2.1.)	Pristato atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka tiksliai, išraiškingai. Muzikuodamas grupėje, atlikeka išgales atitinkančią partiją, derinasi pier kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.2.)	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, atlieka pritarimo partijas (pvz., ostinato, burdonas ar akordai). Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas aptartus kriterijus (A2.3.)	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį. Atlieka kūrinį tiksliai išraiškingai ir muzikaliai, atsižvelgdamas į kūrinio pobūdį ir žanro ypatumus. Muzikuodami grupėje derinasi prie kitų, atlieka sudėtingesnes ar atsakingesmes partijas, rodo lyderystės požymių. Į(si)vertina atlikimo kokybę, taikydamas aptartus ar savo pasiūlytus kriterijus (A2.4.)
Esant galimybei, dalyvauja renginiuose ar projektuose (A3.1.)	Pagal išgales dalyvauja renginiuose ar projektuose. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį. vaidmenį ar užduotį (A3.2.)	Dalyvauja įvairiuose renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko) (A3.3.)	Aktyviai dalyvauja įvariuose kultūriniuos renginiuose ar projektuose. Siūlo idėjas ir repertuarą, atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį (pvz., atlikėjo, aktyvaus stebėtojo, kritiko). Rodo iniciatyvą ir (arba) lyderystės požymius (A3.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius (B1.1.)	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą (B1.2.)	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Sukuria nuotaiką naudodamas sutartas priemones (B1.3.)	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai taiko sutartas priemones nuotaikai sukurti (B1.4.)
Pagal išgales dalyvauja mokinių grupei komponuojant kūrinį ar jo dalį; padedamas fiksuoja jį simboliais ar įprasta notacija (B2.1.)	Grupėje sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį ar jo dalį; jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.2.)	Atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Sukomponuoja apibrėžtos formos kūrinį, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (B2.3.)	Tikslingai atsirenka idėjas muzikiniam sumanymui įgyvendinti. Savarankiškai sukomponuoja apibrėtos formos kūrinį, jį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; konsultuoja, teikia pagalbą kitiems (B2.4.)
Pagal išgales dalyvauja pristatant kūrybos rezultatus. Paaiškina sumanymą (B3.1.)	Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Paaiškina sumanymą, įvardija pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą pagal siūlomus kriterijus (B3.2.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Apibūdina sumanymą, pagrindžia pasirinktas priemones. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijais (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato įvairiose aplinkose. Detaliai apibūdina ir pagrindžia sumanymą. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijus; įvardina, ką galima tobulinti, teikia siūlymų (B3.4.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas nusako įvairių žanrų kūrinių būdingiausius muzikinės kalbos elementus (C1.1.)	Nusako įvairių žanrų kūrinių būdingiausius muzikinės kalbos elementus. (C1.2.)	Nusako įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos panašumus ir skirtumus. (C1.3.)	Savarankiškai nusako ir paaiškina įvairių žanrų kūrinių muzikinės kalbos panašumus ir skirtumus. (C1.4.)
Įvardija būdingiausias pasirinkų žanro muzikos kūrinių savybes. Nusako patirtą įspūdį ir (arba) įvardija būdingas išraiškos priemones (C2.1.)	Atpažįsta ir įvardija skirtingų žanrų muzikos kūrinių savybes. Patirtą įspūdį padedamas susieja su muzikinės išraiškos priemonėmis (C2.2.)	Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes. Kūrinių meninį įspūdį sieja su žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis (C2.3.)	Įvardija ir išsamiai aptaria įvairių žanrų muzikos kūrinių savybes, jas palygina. Kūrinių meninį įspūdį paaiškina ir pagrindžia žanrui būdingomis muzikinėmis savybėmis (C2.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Padedamas nusako kai kuriuos pasirinktų žymiausių kompozitorių kūrybos bruožus (C3.1.)	Nusako keletą pasirinktų žymiausių kompozitorių kūrybos bruožų, apibūdina kontekstą (C3.2.)	Aptaria pasirinktų žymiausių kompozitorių kūrybą, ir jos kontekstus. Atranda, apibūdina ryšius su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Analizuoja pasirinktų žymiausių kompozitorių kūrybą, ir jos kontekstus. Komentuoja, apibūdina ryšius su kitais menais ir mokomaisiais dalykais(C3.4.)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas atpažįsta Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką (D1.1.)	Atpažįsta, įvardija ir aptaria Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, pastebi liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje. (D1.2.)	Atpažįsta, įvardija ir aptaria įvairių Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, atpažįsta liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.3.)	Vertina ir aptaria Lietuvos etninę ir Lietuvoje gyvenančių tautų muziką, komentuoja liaudies muzikos atspindžius Lietuvos kompozitorių kūryboje (D1.4.)
Mokytojo padedamas bando apibūdinti įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, ieško ryšių su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais. (D2.1.)	Bando apibūdinti įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, nurodo ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais. (D2.2.)	Išreiškia savo požiūrį į įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, kultūrinę įvairovę, diskutuoja dėl kultūrinės įvairovės vertės, supranta ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais (D2.3.)	Išreiškia savo argumentuotą požiūrį į įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, kultūrinę įvairovę, diskutuoja dėl kultūrinės įvairovės vertės, apibūdina ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais (D2.4.)
Padedamas aptaria kai kuriuos Lietuvos ir Europos muzikos įvykius, reiškinius pagal siūlomus kriterijus. Įvardija savo muzikinius pomėgius (D3.1.)	Aptaria kai kuriuos Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius, reiškinius pagal siūlomus kriterijus. Įvardija savo muzikinius pasirinkimus ar pomėgius. Aptaria žiūrovų/klausytojų elgesį muzikos renginiuose (D3.2.)	Įvardija ir apibūdina aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamiesi mokytojo siūlomais kriterijais. Įvardija ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius, diskutuoja apie žiūrovų/klausytojų elgesį muzikos renginiuose. (D3.3.)	Apibūdina ir nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius; juos vertina remdamiesi mokytojo siūlomais ar savo surastais kriterijais. Išsamiai nusako savo muzikinius pasirinkimus bei pomėgius, argumentuotai juos pagrindžia, dalyvauja muzikinėje veikloje. (D3.4.)

43. Pasiekimų lygių požymiai. 7–8 klasės:

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Glaustai apibūdina atliekamą kūrinį, įvadija kelis svarbiausius jo žanrui, kultūrai ar sbukultūrai būdingus bruožus (A1.1.)	Apibūdina ir palygina atliekamus kūrinius. Įvardija skirtingų žanrų, kultūrų ar subultūrų kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemones (A1.2.)	Nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūrinių interpretavimą (A1.3.)	Savarankiškai nagrinėja ir palygina atliekamus kūrinius. Išsamiai paaiškina, kaip muzikos kalbos ir išraiškos priemonės bei struktūros supratimas veikia skirtingų žanrų, kultūrų ar subkultūrų kūrinių interpretavimą (A1.4.)
Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodamas grupėje atlieka adaptuotą partiją, derinasi prie kitų (A2.1.)	Pristato atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgia į žanro įpatumus. Muzikuodamas grupėje, atlikeka išgales atitinkančią partiją, derinasi pier kitų. Į(si)vertina atlikimo kokybę taikydamas pasiūlytus kriterijus (A2.2.)	Pristato atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko tam tikros kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodami grupėje atlieka ritmines ar harmonines pritarimo partijas. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko susikrutus ir aptartus kriterijus (A2.3.)	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį, įvardija žanrą ar kultūrą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, tikslingai taiko tam tikros kultūros (subkultūros) muzikai būdingas priemones. Muzikuodami grupėje atlieka sudėtingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko aptartus ar savo pasiūlytus kriterijus (A2.4.)
Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose ar projektuose (A3.1.)	Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ar neformaliuose renginiuose ar projektuose. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį (A3.2.)	Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Teikia siūlymų. Atlieka sutartą vaidmenį ar užduotį. Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)	Aktyviai dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant, rodo iniciatyvą, ar lyderystės požymius. Atlieka atsakingą vaidmenį ar užduotį. Pristato renginius virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.4.)
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
moksi panaudoti tam tikras žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (B1.1.)	sąlygą. Padedamas pritaiko kai kurias žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (B1.2.)	sąlygą. Panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą, bliuzo dermę ar kt.) (B1.3.)	pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja žanrui ar subkultūrai būdingas priemones (pvz., repą, svingo ritmą, bliuzo dermę ar kt.) (B1.4.)
Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias žanro ar subkultūros priemones (B2.1.)	Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją, panaudoja kai kurias būdingas žanro ar subkultūros priemones. Kūrinį fiksuoja pasirinktu būdu (B2.2.)	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinkto žanro ar subkultūros priemonėmis. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (pvz. akordų simboliais); įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3)	Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją, tikslingai panaudodamas pasirinkto žanro ar subkultūros priemones. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija (pvz. akordų simboliais), įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.4.)
Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako ir paaiškina sumanymą. Vertinimui taiko siūlomus kriterijus (B3.1.)	Kūrybos rezultatus su grupe pasirinktu būdu pristato pritaikydamas sutuacijai (spektakliui, projektui, kt.). Paaiškina sumanymą. Įvertina kūrybą pagal sutartus kriterijais (B3.2.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pritaikydamas situacijai (koncertui, spektakliui, projektui, kt.). Paaiškina sumanymą, priemonių tikslingumą, savitumą. Įvertina kūrybą pagal pasirinktus kriterijus; įvardija argumentus (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pasirinktu būdu pristato pritaikydamas situacijai (koncertui, spektakliui, projektui, kt.).. Nuodugniai paaiškina ir pagrindžia sumanymą. Įvertina kūrybą pagal pasirinktus kriterijus; įvardina, ką galima tobulinti, teikia siūlymų (B3.4.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Padedamas atpažįsta ir įvardija kūrinio žanrą, stilių ar subkultūrą, nusako kai kuriuos muzikinės kalbos ar išraiškos elementus (C1.1.)	Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria žanrui, stiliui, subkultūrai. Įvardija būdingas muzikinės kalbos bei išraiškos priemones (C1.2.)	Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria žanrui, stiliui, subkultūrai. Paaiškina, kaip naudojami muzikos elementai ir išraiškos priemonės. (C1.3.)	Pagal muzikinės kalbos ir išraiškos savybes kūrinius priskiria, žanrui, stiliui, subkultūrai. Išsamiai paaiškina, kaip naudojami muzikos elementai ir išraiškos priemonės; pateikia pavyzdžių (C1.4.)
Mokosi nusakyti kūrinio įspūdį, sieja su kai kuriomis kūrinio savybėmis. (C2.1.)	Nusako kūrinio įspūdį. Jį sieja su kūrinio savybėmis (C2.2.)	Nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus, sieja juos su kūrinio savybėmis. Aptaria įspūdį iš skirtingų perspektyvų (C2.3.)	Išsamiai nagrinėja objektyvius ir subjektyvius kūrinio poveikio aspektus. Nagrinėja įspūdį iš skirtingų perspektyvų, jį pagrindžia kūrinio savybėmis (C2.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Glaustai nusako žanrų, stilių ir subkultūrų muzikos savitumą (C3.1.)	Nusako žanrų, stilių ir subkultūrų muzikos savitumą, ypatybes, ieško sąsajų su kitais menais ir mokomaisiais dalykais. (C3.2.)	Iš skirtingų perspektyvų palygina įvairių žanrų, stilių ir subkultūrų muzikos reiškinius. Įžvelgia sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Iš skirtingų perspektyvų išsamiai nagrinėja įvairių žanrų, stilių ir subkultūrų muzikos reiškinius. Komentuoja sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.4.)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Padedamas aptaria Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje. (D1.1.)	Aptaria Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje. Ieško sąsajų su kitais menais ar mokomaisiais dalykais (D1.2.)	Nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais. (D1.3.)	Savarankiškai nagrinėja Lietuvos folkloro pavydžius, atpažįsta ir aptaria jų atspindžius šiuolaikinėje muzikoje, nusako ir paaiškina ryšius su kitais menais ir kitais mokomaisiais dalykais, pateikia pavyzdžių. (D1.4.)
Padedamas įvardija kelis svarbiausius nurodytų tautų kultūrų muzikos bruožus. (D2.1.)	Dalyvauja svarstant įvairių tautų kultūrų muzikos bruožus. Apibūdina tradicinių vertybių savitumą (D1.2.)	Svarsto, dalijasi įžvalgomis apie įvairių tautų muzikinių tradicinių vertybių savitumą, pagarbą kultūrinei įvairovei, įvardija kitų kultūrų muzikos bruožus, jų panašumus ir skirtumus (D2.3.)	Išsamiai aptaria ir iš skirtingų perspektyvų palygina savo bei kitų kultūrų muzikos reiškinius. Lygina įvairių kultūrų panašumus ir skirtumus (D1.4.)
Aptaria kai kurius svarbesnius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ar reiškinius; bando juos vertinti pagal siūlomus kriterijus. Nusako savo muzikinius pomėgius ar pasirinkimus (D1.1.)	Nagrinėja svarbesnius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius (D1.2.)	Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais kriterijais. Nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius. (D3.3.)	Nagrinėja aktualius Lietuvos, Europos ir pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, juos vertina, remiasi klasėje aptartais ir savo siūlomais kriterijais. Išsamiai nusako ir argumentuotai pagrindžia savo muzikinius pasirinkimus ir pomėgius, dalyvauja muzikinėje veikloje. (D1.4.)

44. Pasiekimų lygių požymiai. 9–10 ir I–II gimnazijos klasės:

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Glaustai apibūdina atliekamus kūrinius, įvadija kelis svarbiausius jų stiliui būdingus bruožus (A1.1.)	Apibūdina ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija skirtingų stilių kūriniams būdingas muzikos kalbos ar išraiškos priemones (A1.2.)	Analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1.3.)	Savarankiškai analizuoja ir palygina atliekamus skirtingų stilių kūrinius. Įvardija stilistinės išraiškos priemones, paaiškina, kaip jos padeda atskleisti tam tikro stiliaus (istorinio, kultūrinio) muzikos atlikimo ypatumus (A1.4.)
Įvardija atliekamą kūrinį. Kūrinį atlieka mokinių grupėje pagal savo išgales. Muzikuodamas grupėje atlieka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Įsivertina atlikimo kokybę (A2.1.)	Pristato atliekamą kūrinį, Įvardija jo kultūrinį ar istorinį stilių. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, atsižvelgia į jo stiliaus įpatumus. Muzikuodamas grupėje, atlikeka išgales atitinkančią partiją, derinasi prie kitų. Atlikimo kokybei į(si)vertinti taiko aptartus kriterijus (A2.2.)	Pristato atliekamą kūrinį, nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje derinasi prie kitų, atlieka pasirinktą partiją ar pritarimą. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti (A2.3.)	Pristato ir apibūdina atliekamą kūrinį, išsamiai nusako jo kultūrinį ar istorinį kontekstą, interpretacinį sumanymą. Atlieka kūrinį tiksliai ir išraiškingai, tikslingia taiko stiliui būdingas priemones. Ansamblyje atlieka sudėtingesnes partijas, rodo lyderystės požymių. Taiko bendrus ir individualius kriterijus atlikimo kokybei į(si)vertinti (A2.4.)
Pagal savo išgales dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose ar projektuose ar prisideda juos organizuojant (A3.1.)	Dalyvauja kai kuriuose formaliuose ar neformaliuose renginiuose. Pagal išgales bendradarbiauja juos organizuojant. Atlieka galimybes atitinkantį vaidmenį ar užduotį (A3.2.)	Dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ar užduotį. Renginių medžiagą talpina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)	Aktyviai dalyvauja formaliuose ar neformaliuose renginiuose, bendradarbiauja juos organizuojant. Siūlo idėjų, rodo iniciatyvumą, lyderystės požymius. Pasirenka geriausiai savo polinkius ir galimybes atskleidžiantį vaidmenį ar užduotį. Renginį anonsuoja, medžiagą talpina virtualioje erdvėje, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Pagal išgales improvizuoja ritminius ar melodinius darinius. Padedamas panaudoja kai kurias tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.1.)	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Padedamas pritaiko tam tikras tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.2.)	Improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.3.)	Sklandžiai improvizuoja ritminius, melodinius ar harmoninius darinius pagal sąlygą. Išradingai ir tikslingai panaudoja tradicinei ar šiuolaikinei muzikai būdingas išraiškos priemones (B1.4.)
Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją; padedamas panaudoja kai kurias įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas (B2.1.)	Dalyvauja įgyvendinant muzikinę idėją. Pritaiko kai kurias būdingas įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinio fragmentą (ar schemą) fiksuoja pasirinktu būdu (B2.2.)	Įgyvendina muzikinę idėją pasirinktomis priemonėmis. Pritaiko įprastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.3.)	Savarankiškai įgyvendina muzikinę idėją tikslingai pasirinktomis priemonėmis. Išradingai panaudoja įpastas ar šiuolaikines kūrybos technikas. Kūrinį užfiksuoja įprastine ar simboline notacija; įrašo ar užrašo pasirinktais įrankiais (B2.4.)
Su grupe pasirinktu būdu pristato kūrybos rezultatus. Nusako ir paaiškina sumanymą ar įvardija komponavimo būdą. Vertinimui taiko siūlomus kriterijus (B3.1.)	Kūrybos rezultatus su grupe pristato pasirintu būdu, atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Įvardija pasirinktą komponavimo būdą ar techniką. Kūrybą įvertina pagal sutartus kriterijus (B3.2.)	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti. Pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos savitumą, aktualumą ar vertingumą (B3.3.)	Kūrybos rezultatus pristato atsižvelgdamas į kontekstą ir aplinkybes. Nuodugniai paaiškina pasirinktą komponavimo būdą ar techniką, tinkamą sumanymui perteikti, vienovei ar įvairovei atskleisti ar savitumui išreikšti. Pagal sutartus ar savo siūlomus kriterijus įvertina kūrybą, pagrindžia jos aktualumą, vertingumą ar progoma;umą. Įvardija tobulinimo bei pritaikymo galimybes (B3.4.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Atpažįsta ir įvardija kūrinio stilių ar žanrą. Glaustai nusako būdingiausius	Pagal būdingus bruožus kūrinius priskiria priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui. Nusako kaip panaudojami	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria konkrečiam stiliui ar žanrui.	Pagal muzikos kalbos ir išraiškos savybes muzikos kūrinius priskiria stiliams ar žanrams. Išsamiai

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
muzikinės kalbos ar išraiškos savybes (C1.1.)	muzikos elementai ar išraiškos priemonės. (C1.2.)	Nagrinėja ir palygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės atsiskleidžia įvairių stilių muzikoje (C1.3.)	nagrinėja ir lygina, kaip muzikos elementai ir išraiškos priemonės išreiškia skirtingų stilių muzikos svitumą (C1.4.)
Nusako pasirinkto žanro, stiliaus, muzikos kūrinių būdingas savybes, meninį įspūdį (C2.1.)	Aptaria skirtingų žanrų, stilių muzikos kūrinių būdingas savybes, nusako meninį įspūdį. Remiasi objektyviais bei subjektyvias kriterijais. (C2.2.)	Analizuoja įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Jį interpretuoja pagal objektyvius ir subjektyvius kriterijus (C2.3.)	Išsamiai analizuoja ir lygina įvairių žanrų, stilių muzikos kūrinių savybes ir meninį įspūdį. Interpretaciją grindžia objektyviais ir subjektyviais kriterijus (C2.4.)
Įsitraukia į įvairių stilių pasirinktų žymiausių kompozitorių muzikos aptarimą (C3.1.)	Įsitraukia į įvairių stilių pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muzikos aptarimą, nusako savo požiūrį, atranda sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais. (C3.2.)	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, komentuoja sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.3.)	Išreiškia argumentuotą nuomonę apie įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, analizuoja sąsajas su kitais menais ir mokomaisiais dalykais (C3.4.)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Mokytojo padedamas išreiškia savo nuomonę apie Lietuvos muzikinės kultūros reiškinius (D1.1.)	Nagrinėja Lietuvos muzikinės kultūros reiškinius, jų socialines funkcijas. Nuomonei pagrįsti pasitelkia asmeninę patirtį. (D1.2.)	Analizuoja Lietuvos muzikinės kultūros reiškinius, reiškia nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę, jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę. (D1.3)	Analizuoja, lygina, vertina Lietuvos muzikinę kultūrą, lygina su Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykiais ir aktualijomis, reiškia pagrįstą nuomonę apie muzikos socialinių funkcijų įvairovę jos vaidmenį formuojant asmens pasaulėvaizdį ir tapatybę. (D1.4.)
Įvardija kai kuriuos būdingus kitų kultūrų muzikinių reiškinių pavyzdžius, juos glaustai aptaria (D2.1.)	Aptaria kitų kultūrų muzikinių reiškinių pavyzdžius. Dalyvauja diskutuojant apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.2.)	Analizuoja pateiktus ar pasirinktus pasaulio muzikinių kultūrų reiškinių pavyzdžius, diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.3.)	Išsamiai nagrinėja savo ir kitų kultūrų muzikos reiškinius, jų kontekstus ir funkcijas iš įvairių perspektyvų. Argumentuotai diskutuoja apie skirtingų kultūrų paveldo ir dabartinių tradicijų savitumą, pagarbą jų įvairovei (D2.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Įvardija kelis svarbiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikos įvykius ir reiškinius, padedamas juos vertina (D3.1.)	Remdamasis pasiūlytais kriterijais apibūdina ir vertina ryškiausius Lietuvos, Europos ar pasaulio muzikinės kultūros įvykius. Taktiškai išsako nuomonę apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus (D3.2.)	Remdamasis sutartais kriterijais analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį (D3.3.)	Remdamasis sutartais ar savo siūlomais kriterijais išsamiai analizuoja, lygina, vertina Lietuvos, Europos, pasaulio muzikinės kultūros įvykius ir aktualijas. Konstruktyviai ir argumentuotai diskutuoja apie savo ir kitų muzikinius pasirinkimus ir patirtį, dalyvauja muzikinėje kultūrinėje veikloje. (D3.4.)

45. Pasiekimų lygių požymiai. III–IV gimnazijos klasės:

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
1. Muzikavimas (dainavimas, grojimas) (A)			
Padedamas suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, siekia panaudoti jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja kai kurias partitūroje panaudotas išraiškos priemones (A1.1.)	Suformuluoja kūrinio interpretacinį sumanymą, panaudoja jį atliekant kūrinį; atpažįsta ir naudoja partitūroje panaudotas išraiškos priemones, atsižvelgia į stiliaus bruožus (A1.2.)	Pateikia ir atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siejant jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, sociokultūrinio bei istorinio laikotarpio kontekstais (A1.3.)	Pateikia ir kokybiškai atlieka kūrinio interpretacinį sumanymą siejant jį su asmeniniu estetinės idėjos suvokimu, kūrinio forma, partitūroje panaudotomis muzikos išraiškos priemonėmis, istorinio laikotarpio principais (literatūriniu tekstu). Argumentuotai paaiškina interpretacinį sumanymą (A1.4.)
Padedamas pasirenka kūrinį ar partiją kūrinyje. Mėgina jį atlikti panaudodamas elementarius atlikimo technikos įgūdžius. Aptaria atlikimo vertinimo kriterijus (A2.1.)	Dainuoja ar groja paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją kūrinyje su netikslumais. Demonstruoja kai kuriuos atlikimo technikos įgūdžius.	Padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį i (ar) partiją kūrinyje. Demonstruoja atlikimo technikos įgūdžius, vokalinę (instrumentinę) laisvę, taiko išraiškos priemones.	Kokybiškai padainuoja ar pagroja galimybes ir polinkius atitinkantį paskirtą ar pasirinktą kūrinį ir (ar) partiją kūrinyje. Demonstruoja aukštus atlikimo technikos įgūdžius,

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
	Įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis kai kuriais kriterijais (A2.2.)	Įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais (A2.3.)	vokalinę/instrumentinę laisvę, ekspresiją, muzikinį jautrumą. Argumentuotai įvertina savo ir kitų pasirodymus remiantis sutartais kriterijais, teikia pasiūlymus (A2.4.)
Paragintas dalyvauja kai kuriuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas). Dalinasi kultūrine medžiaga (A3.1.)	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas). Dalinasi kultūrine medžiaga, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.2.)	Dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas (kūrėjas), atskleisdamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas klasės, mokyklos, bendruomenės kultūrinį gyvenimą. Muzikinę kultūrinę medžiagą talpina virtualioje erdvėje, paisydamas vertingumo kriterijaus bei laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)	Aktyviai dalyvauja formaliuose ir (ar) neformaliuose muzikiniuose renginiuose kaip atlikėjas/kūrėjas, realizuodamas savo muzikinį identitetą, praturtindamas kultūrinį gyvenimą. Vertingą kultūrinę medžiagą talpina virtualioje erdvėje, ją komentuoja, laikydamasis saugumo ir autorinės etikos reikalavimų (A3.3.)
2. Muzikos kūryba (improvizavimas, komponavimas, aranžavimas) (B)			
Bando improvizuoti elementarius melodinius ar ritminius darinius (B1.1.)	Pagal susitarimus improvizuoja melodinius ir ritminius darinius (B1.2.)	Improvizuoja plėtodamas muzikavimo įgūdžius, kelia idėjas, naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas (B1.3.)	Išradingai improvizuoja plėtodamas įgūdžius, kelia idėjas, tikslingai naudoja vaizdus, analogijas, simbolius, metaforas (B1.4.)
Dalyvauja kuriant asmeninius poreikius atitinkančioje srityje. Išbando įvairius užrašymo (įrašymo) būdus (B2.1.)	Generuoja menines idėjas asmeninius poreikius ir gebėjimus atitinkančioje srityje. Naudoja įvairius užrašymo (įrašymo) būdus (B2.2.)	Realizuoja ir plėtoja menines idėjas asmeninius polinkius ir gebėjimus atitinkančioje muzikinės kūrybos srityje. Naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus (B2.3.)	Realizuoja menines idėjas demonstruodamas individualų stilių ir skonį. Tinkamai naudoja įvairius kūrybos, užrašymo, įrašymo būdus (B2.4.)
Pristato ir pagal kai kuriuos kriterijus į(si)vertina kūrybą. Diskutuoja apie kūrybinį procesą ir jo rezultatą (B3.1.)	Pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę reikšmę, ir (ar) vertingumą (B3.2.)	Pristato ir pagal aptartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, vertingumą (B3.3.)	Įtaigiai pristato ir pagal sutartus kriterijus į(si)vertina kūrybą, pagrindžia jos asmeninę ir socialinę reikšmę, autentiškumą ir (ar)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
			vertingumą, tobulinimo galimybes (B3.4.)
3. Muzikos pažinimas ir vertinimas (C)			
Išklauso muzikos kūrinį, aptaria kūrinio žanrą, stilių (C1.1.)	Išklauso muzikos kūrinį, jį tyrinėja. Įvardija kūrinio žanrą, stilių ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias (C1.2.)	Tyrinėja ir supranta klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias (C1.3.)	Savarankiškai tyrinėja ir analizuoja klausomo kūrinio formą, žanrą, stilių, struktūrą ir dramaturgiją pasitelkus muzikos kalbos žinias (C1.4.)
Pristato asmeninę nuomonę apie analizuojamą muzikos kūrinį (C2.1.)	Pristato vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, bando sieti su savo asmenine patirtimi ir polinkiais (C2.2.)	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmines įžvalgas (C2.3.)	Pristato kritiniu mąstymu ir vertinimo kriterijais pagrįstą nuomonę apie analizuojamą kūrinį, savo estetinę patirtį, polinkius, prasmines įžvalgas, diskutuoja ir reflektuoja (C2.4.)
Padedamas aptaria įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką (C3.1.)	Apibūdina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, ieško savo muzikinio identiteto (C3.2.)	Įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, charakterizuoja savo muzikinį identitetą (C3.3.)	Argumentuotai įvertina ir palygina įvairių stilių ir kultūrų, pasirinktų žymiausių kompozitorių ir atlikėjų muziką, skirtingas interpretacijas, augina savo muzikinį identitetą (C3.4.)
4. Muzikinės kultūros kontekstai ir jungtys (D)			
Stebi Lietuvos muzikinio gyvenimo fragmentus. Išsako savo nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjus, atlikėjus (D1.1.)	Domisi Lietuvos muzikiniu gyvenimu. Reiškia pagrįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra (D1.2.)	Apibūdina Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra (D1.3.)	Analizuoja Lietuvos muzikinį gyvenimą ir kultūrinį kontekstą, demonstruoja muzikinį skonį ir identitetą. Reiškia kritiniu mąstymu grįstą nuomonę apie etninės kultūros tradicijas, kūrėjų, atlikėjų veiklos raidą, koncertines erdves, muzikinę publicistiką. Aptaria santykį su Europos ir pasaulio kultūra, pagrindžia savo nuomonę (D1.4.)

Pasiekimų lygiai			
Slenkstinis (1)	Patenkinamas (2)	Pagrindinis (3)	Aukštesnysis (4)
Susipažįsta su įvairių muzikinių kultūrų reiškiniais. Ugdosi pagarbą ir toleranciją (D2.1.)	Aptaria įvairių muzikinių kultūrų reiškinius. Ugdosi estetinį skonį, reiškia pagarbą ir toleranciją (D2.2.)	Tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius – juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją (D2.3.)	Savarankiškai tyrinėja įvairių muzikinių kultūrų reiškinius - juos atpažįsta, lygina ir argumentuotai vertina. Demonstruoja estetinį skonį, pagarbą ir toleranciją (D2.4.)
Paskatintas dalyvauja muzikiniame gyvenime, prisideda organizuojant renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi (D3.1.)	Dalyvauja muzikiniame gyvenime; prisideda organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Ieško savo santykio su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.2.)	Dalyvauja muzikiniame gyvenime ugdydamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo santykį su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.3.)	Aktyviai ir sąmoningai dalyvauja muzikiniame gyvenime demonstruodamas savo estetinius interesus ir skonį; rodo iniciatyvą organizuodamas renginius. Dalijasi savo muzikine patirtimi. Išreiškia savo argumentuotą santykį su muzikinės kultūros reiškiniais (D3.4.)